



GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE nr. ____

din _____ 2022

Chișinău

Pentru aprobarea Programului de prevenire și gestionare a situațiilor de urgență și excepționale pentru anii 2022-2025

În temeiul art. 5 lit. a) și art. 6 lit. h) din Legea nr. 136/2017 cu privire la Guvern (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr. 252, art. 412), cu modificările ulterioare, Guvernul HOTĂRĂȘTE:

1. Se aprobă Programul de prevenire și gestionare a situațiilor de urgență și excepționale pentru anii 2022-2025 (se anexează).

2. Autoritățile și instituțiile responsabile:

1) vor realiza, în termenele stabilite, acțiunile din Planul de acțiuni privind implementarea Programului de prevenire și gestionare a situațiilor de urgență și excepționale pentru anii 2022-2025;

2) vor prezenta anual, Ministerului Afacerilor Interne, până la data de 10 februarie, precum și la solicitare, informația privind etapele realizării acțiunilor incluse în Planul respectiv.

3) Ministerul Afacerilor Interne va prezenta Guvernului:

1) anual, către data de 15 martie, raportul de progres privind implementarea Planului de acțiuni pentru implementarea Programului;

2) până la data de 15 aprilie 2024, raportul de evaluare intermediară pentru perioada de 2 ani;

3) până la data de 15 aprilie 2026, raportul de evaluare finală.

4. Finanțarea Planului de acțiuni privind implementarea Programului de prevenire și gestionare a situațiilor de urgență și excepționale pentru anii 2022-2025 se va efectua din contul și în limitele mijloacelor prevăzute anual în buget de către autoritățile și instituțiile responsabile, precum și din alte surse, conform actelor normative.

5. Controlul asupra executării prezentei hotărâri se pune în sarcina Ministerului Afacerilor Interne.

6. Prezenta hotărâre intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Prim-ministru

NATALIA GAVRILIȚA

Contrasemnează:

Viceprim-ministru,
ministrul infrastructurii
și dezvoltării regionale

Andrei SPÎNU

Viceprim-ministru,
ministrul afacerilor externe
și integrării europene

Nicolae POPESCU

Ministrul afacerilor interne

Ana Revenco

Ministrul justiției

Sergiu Litvinenco

Ministrul sănătății

Ala Nemerenco

Ministrul educației
și cercetării

Anatolie Topală

Ministrul finanțelor

Dumitru Budianschi

Ministrul agriculturii
și industriei alimentare

Vladimir Bolea

Ministrul mediului

Iordanca-Rodica Iordanov

Aprobat
prin Hotărârea Guvernului nr. /2022

PROGRAM **de prevenire și gestionare a situațiilor de urgență și excepționale pentru anii** **2022-2025**

Capitolul I **INTRODUCERE**

Programul de prevenire și gestionare a situațiilor de urgență și excepționale pentru anii 2022-2025 (în continuare – *Program*) este un document de politici publice, pe termen mediu, precum și de viziune strategică, asumată de către Ministerul Afacerilor Interne și care indică direcția de dezvoltare a țării în domeniul gestionării situațiilor de urgență și excepționale.

Programul este parte a matricei de implementare a Strategiei de dezvoltare a domeniului afacerilor interne pentru anii 2022-2030 (în continuare – *Strategia SDDAI*), aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 658/2022.

Documentul a fost elaborat în corelare cu Programul de activitate al Guvernului „Moldova vremurilor bune”, Strategia națională de dezvoltare „Moldova Europeană 2030” (în continuare – *SND „Moldova Europeană 2030”*), Strategia SDDAI, Legea nr. 112/2014 pentru ratificarea Acordului de Asociere între Republica Moldova, pe de o parte și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de altă parte (în continuare – *AA RM-UE*), Decizia nr. 1313/2013/EU privind un mecanism de protecție civilă al Uniunii, cu modificări și actualizări ulterioare.

Unele din direcțiile prioritare de politici și intervenție pe domeniul politici și management de securitate și ordine publică, stabilite în SND „Moldova Europeană 2030”, care indică direcțiile de dezvoltare a țării și a societății și care adaptează prioritățile, obiectivele, indicatorii și țintele angajamentelor internaționale asumate de către Republica Moldova la contextul național, în special Agenda de Dezvoltare Durabilă 2030, AA RM-UE și angajamentele care derivă din statutul de țară-candidat pentru aderarea la UE, sunt dezvoltarea capacităților și instrumentelor de furnizare a securității la nivel național și regional pentru gestionarea situațiilor de criză și excepționale (O9.1, O9.2, O9.3), reducerea numărului de victime și a pagubelor cauzate de situațiile de urgență și excepționale, inclusiv prin elaborarea, adaptarea sau transferul soluțiilor tehnologice noi pentru prevenirea situațiilor de urgență și excepționale și incendiilor în sectorul casnic (O9.2, O9.3), reacționarea rapidă și calitativă la apelurile cetățenilor pentru garantarea unui mediu sigur de ordine și securitate publică (O9.1, O9.2, O9.3).

Obiectivele de dezvoltare ale Programului sunt raliat la obiectivele vizând prevenirea și gestionarea situațiilor de urgență din SDDAI, care se referă la eficientizarea măsurilor de prevenire a situațiilor de urgență și excepționale,

modernizarea sistemului național de pregătire pentru situații de urgență și excepționale, sporirea capacității operaționale și de răspuns în situații de urgență și excepționale.

Programul este constituit din partea descriptivă și Planul de acțiuni, care stabilește obiectivele pe termen mediu, cu activități care vor fi realizate la nivel local și național.

Programul conține o abordare adaptată necesităților cetățenilor RM, detaliază direcțiile de acțiune, obiectivele generale, obiectivele specifice, rezultatele și impactul în materie de gestionare a situațiilor de urgență și excepționale.

Programul respectă cerințele referitoare la structura și conținutul acestui document de politici publice, corespunzător prevederilor Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative și Hotărârii Guvernului nr. 386/2020 cu privire la planificarea, elaborarea, aprobarea, implementarea, monitorizarea și evaluarea documentelor de politici publice.

În Program sunt evidențiate aspecte ce se referă atât la consolidarea capacităților de prevenire, pregătire, operaționale și de răspuns ale Inspectoratului General pentru Situații de Urgență al Ministerului Afacerilor Interne (în continuare - *IGSU*) în calitatea sa de entitate de specialitate, precum și a altor actori cu atribuții în domeniu, care sunt parte a sistemului național de protecție civilă.

De menționat că eficacitatea răspunsului la situațiile urgente depinde de arhitectura instituțională generală existentă nu doar la nivel național, ci și la nivel local, unde autoritățile se află în prima linie de susținere a eforturilor de recuperare a comunităților lor.

Scopul Programului este axat pe optimizarea interacțiunii și consolidării capacităților autorităților administrației publice locale și centrale în domeniul gestionării situațiilor de urgență și excepționale, ceea ce va permite țării să răspundă mai bine nu doar la situații de urgență și excepționale, dar și la alte șocuri și stresuri, cum ar fi pandemia COVID-19, criza gazelor, conflictele regionale, criza refugiaților, situații de urgență și excepționalele naturale/tehnogene cu efecte transfrontaliere etc. De asemenea, dezvoltarea capacităților de prevenire, pregătire și răspuns ale sistemului de protecție civilă a RM va oferi posibilitatea acordării cetățenilor a unor servicii de stat calitative, ceea ce va contribui la reducerea numărului de victime și a pagubelor cauzate de situațiile de urgență/excepționale.

Programul a fost elaborat în baza unui concept axat pe exemplul Mecanismului de Protecție Civilă al Uniunii Europene, care este format din trei componente principale: prevenire, pregătire și răspuns la situații de urgență și excepționale. Principalul obiectiv al Mecanismului este de a îmbunătăți eficiența sistemelor menționate la orice tip de situații de urgență, excepționale naturale și cele provocate de om în interiorul și în afara UE. De altfel, acești trei piloni „*Prevention, Preparedness, Response*” constituie repere de dezvoltare a Republicii Moldova în domeniul protecției civile și în Agenda de Asociere 2021-2027 Republica Moldova-Uniunea Europeană.

În prezent, în Republica Moldova nu există un document de politici publice pe domeniul gestionării situațiilor de urgență și excepționale. Cadrul normativ specific, care în mare parte a fost inspirat din legislația de specialitate a fostei Uniuni a Republicilor Sovietice Socialiste, trezește întrebări rezonabile asupra unor terminologii, modalități de abordare a actului de gestionare a situațiilor de urgență și excepționale, actorilor, precum și a resurselor și instrumentelor implicate. În momentul în care, provocările devin cu trecerea timpului tot mai complexe, societatea este în continuă dezvoltare, spectrul și amploarea problemelor se largesc considerabil, respectiv, apare necesitatea revizuirii și îmbunătățirii unor prevederi din actele normative de profil.

Punerea în aplicare a politicilor publice dedicate problemei va permite proiectarea și dezvoltarea unui sistem, care să ofere un cadru normativ și instituțional solid, capabil să asigure un răspuns adecvat provocărilor tot mai mari generate de situațiile de urgență și excepționale, atât la nivel național, cât și la nivelul comunităților.

Autoritățile publice centrale și locale de toate nivelurile, în calitate de parte componentă a acestui sistem, urmează să stabilească o cooperare și interacțiune eficientă între sectoarele public, privat, comunitar și voluntar, în vederea realizării scopului și obiectivelor propuse în cadrul acestui Program.

Concomitent, prin implementarea Programului se propune dezvoltarea în continuare a cadrului de cooperare dedicat protecției civile în AA RM-UE, care vizează, printre altele, „îmbunătățirea prevenirii situațiilor de urgență și excepționale naturale și a celor provocate de om; a pregătirii pentru acestea și a reacției față de acestea; consolidarea cooperării cu privire la utilizarea cea mai eficientă a capacităților de protecție civilă disponibile, precum și evaluarea impactului situațiilor de urgență și excepționale asupra mediului”.

Programul este conceput ca un cadru complex, intersectorial, care să ghideze activitățile entităților implicate în procesul de prevenire, pregătire și răspuns național la situațiile de urgență și excepționale.

Accesul la un sistem eficient de gestionare a situațiilor de urgență și excepționale va asigura un grad adecvat de securitate oferit cetățeanului și va reduce cazurile vulnerabile pentru populație în fața riscurilor naturale și antropice.

Prin urmare, o capacitate de gestionare a situațiilor de urgență și excepționale la nivel național mai solidă și mai cuprinzătoare, este o condiție prealabilă pentru a proteja mai bine oamenii, comunitățile, interesele economice și mediul înconjurător. Republica Moldova trebuie să îmbine toate politicile, eforturile și instrumentele sale la consolidarea capacității de prevenire, pregătire, răspuns și redresare în cazurile de situații de urgență și excepționale.

Capitolul II

ANALIZA SITUAȚIEI

Conform datelor statistice ale IGSU, în Republica Moldova anual sunt înregistrate, în mediu, peste **300** de situații excepționale, aproximativ **1750**

incendii și circa **2000** situații de urgență. Cauzele provocatoare sunt pe cât de diverse, pe atât de comune. În mare parte, acestea sunt condiționate de efectele schimbărilor climatice manifestate la nivel global, precum și de activitățile antropogene/tehnogene. Tot mai des sunt înregistrate fenomene meteorologice extreme, manifestate fie sub forma furtunilor violente, a precipitațiilor abundente, urmate de inundații catastrofale, ori valuri de căldură și lipsa precipitațiilor asociate cu secetă și incendii devastatoare.

Astfel, în anul 2020, situațiile excepționale prin manifestarea lor, au produs un prejudiciu material care se cifrează la 6 mlrd 554,4 mln lei (*fig. 1*), acesta fiind cel mai înalt indice din ultimul deceniu. Pagube materiale considerabile au fost înregistrate și în urma secetei condiționate de lipsa de precipitații din toamna anului 2019 și primăvara anului 2020, acestea cifrându-se la 5 mlrd 897 mln 209,5 mii lei, fiind afectate toate raioanele Republicii Moldova, dar și în urma înghețurilor ce s-au produs în lunile martie, aprilie și mai în anii 2020-2022, care au cauzat un prejudiciu în sumă de 248 mln 255,2 mii lei, fiind afectate 23 raioane din țară.

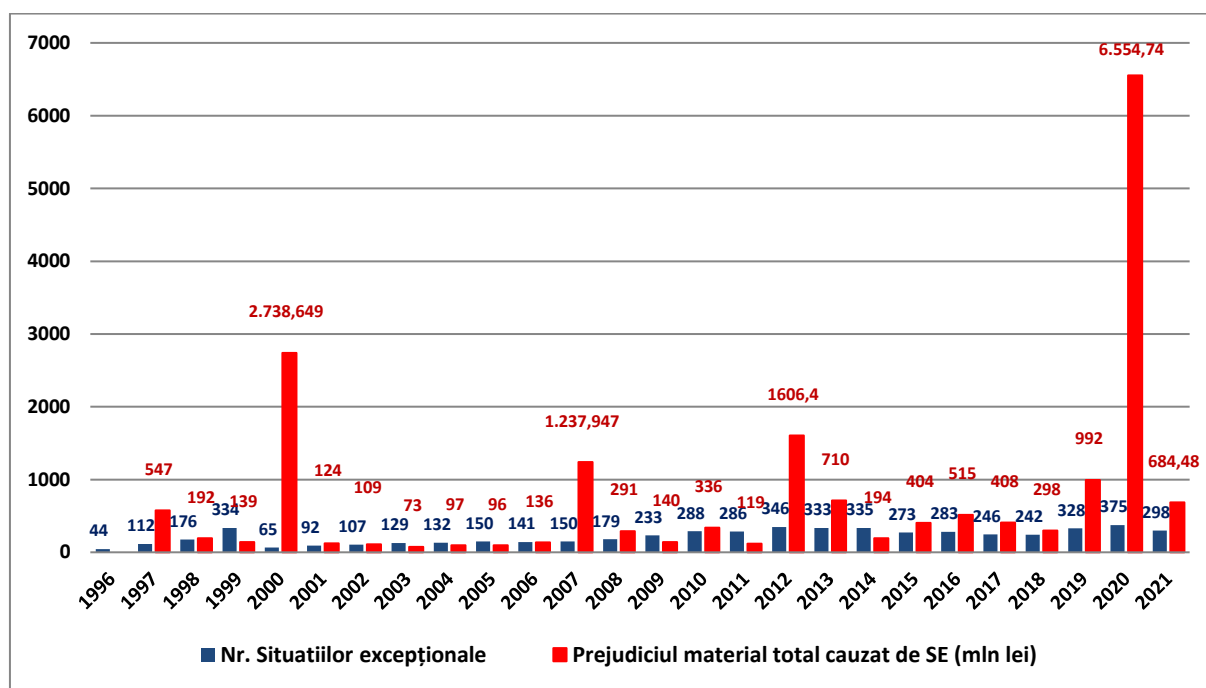


Fig.1. Numărul situațiilor excepționale produse în perioada anilor 1996-2021 și prejudiciile cauzate

Prejudiciul cauzat de situațiile de urgență și cele excepționale împovărează bugetul public, pune presiune asupra economiei țării, afectează domeniul social și impun luarea unor măsuri costisitoare de recuperare și reabilitare, care să poată asigura reîntoarcerea comunităților la o viață normală.

Din acest motiv, reziliența la situațiile de urgență și excepționale ale țării, constituie un domeniu, care necesită aplicarea unor acțiuni coordonate, la nivel național și local, o abordare complexă, cu investire de resurse financiare și instituționale, aplicarea instrumentelor de sensibilizare și conștientizare asupra

importanței anticipării și gestionării eficiente a situațiilor de urgență și excepționale.

Secțiunea 1

Capacitățile reduse ale autorităților publice locale privind gestionarea riscurilor

Capacitățile limitate ale administrației publice locale, care se află în prima linie de gestionare a situațiilor de urgență și excepționale, a fost identificată ca una din principalele probleme care duc la o reziliență subdezvoltată în fața acestora și un nivel ridicat de vulnerabilitate la șocurile provocate de situațiile de urgență și excepționale. Lipsa unor strategii, planuri de gestionare (pregătire/prevenire/răspuns/recuperare) a situațiilor de urgență și excepționale la nivel de comunități, bazate pe riscurile și vulnerabilitățile specifice, condiționează situații, în care autoritățile locale nu sunt capabile să facă față șocurilor, nu dezvoltă practici pentru a îmbunătăți în viitor capacitatea de pregătire și răspuns, în urma unor evenimente deja experimentate.

La fel, lipsa unei metodologii de evaluare a riscurilor la nivel național, regional și comunitar reduce din capacitatea de previziune a situațiilor de urgență și excepționale, de anticipare a acestora și de planificare a măsurilor în vederea diminuării pierderilor. Următoarele exemple relevante, vin să susțină necesitatea realizării acestui efort.

În urma ploilor torențiale, care au avut loc la sfârșitul lunii iulie 2008, s-au revărsat râurile Nistru și Prut. Intemperia a căpătat proporții naționale fiind afectate 80 de localități din 14 raioane, precum și municipiul Chișinău. Au fost inundate 529 case de locuit, dintre care au fost complet distruse 126, avariate 210 și deteriorate altele 11. Au fost evacuate 2324 familii în număr de 6239 persoane, inclusiv 1525 copii. Paguba materială a constituit 82,5 mln lei.

Ploile torențiale, produse la sfârșitul lunii iunie 2010, au condus la revărsarea râului Prut și parțial Nistru, iar situația excepțională a fost clasificată ca una de proporție națională. Ca urmare, au fost afectate 38 localități din 9 raioane, iar două persoane și-au pierdut viața, fiind înghițite de puhoaiile de apă. Au fost inundate 887 case de locuit, dintre care au fost distruse 325, avariate 137 și deteriorate 235, au fost evacuate 1013 familii în număr de 2659 persoane, inclusiv 616 copii. Paguba materială provocată de stihie a constituit circa 84,1 mln lei.

Se remarcă că paguba materială în urma situațiilor excepționale înregistrate pe teritoriul Republicii Moldova în perioada anilor 2012-2021, a constituit 12 mlrd 368 mln lei.

În pofida statisticilor alarmante, se constată că investirea resurselor în măsurile de prevenire/răspuns/recuperare prin pregătirea, crearea și întreținerea infrastructurii, resurselor materiale, logistice, financiare și umane dedicate acestor scopuri, nu constituie priorități pentru autoritățile publice locale.

În prezent, Guvernul și IGSU sunt priviți ca principali prestatori în activitățile de răspuns și refacere, în cazul situațiilor de urgență și excepționale. Spre exemplu, în anul 2020 au fost adresate Guvernului 175 de cereri ale autorităților administrației publice locale, iar în anul 2021 – 73 de cereri în vederea acordării ajutoarelor financiare și materiale pentru înlăturarea consecințelor situațiilor excepționale.

Astfel, lipsa de investiții atât la nivel național, cât și cel local, destinate prevenirii și diminuării impactului calamităților naturale, precum și a unei abordări multidimensionale în dezvoltarea rezilienței comunităților, vor provoca în continuare pagube materiale majore, victime umane, afectarea sănătății și bunurilor populației, împovărarea bugetului de stat, epuizarea fondurilor de intervenție naționale, producerea pierderilor exorbitante economice și de mediu, scăderea nivelului calității vieții.

Secțiunea a 2-a

Capacități insuficiente de prevenire a situațiilor de urgență și excepționale

Numărul mare de situații de urgență și excepționale, precum și cel al victimelor cauzate de acestea, înregistrate anual pe teritoriul țării, indică la capacitățile insuficiente și subdezvoltate în ceea ce vizează măsurile de prevenire și informare a populației privind riscurile. În acest sens, se identifică implicarea și interesul insuficient a populației în prevenirea situațiilor de urgență sau excepționale.

În același timp, datorită eforturilor și acțiunilor de prevenție realizate de către IGSU, s-a reușit diminuarea numărului de victime în ultimii 10 ani, de la 32 decedați și 179 spitalizați, în urma situațiilor de urgență/excepționale în anul 2012, la 8 decedați și 9 spitalizați în anul 2021. În total, în ultimii 10 ani situațiile excepționale au cauzat decesul a 120 persoane, inclusiv 15 copii, iar alte 1517 au fost spitalizate (fig.2).

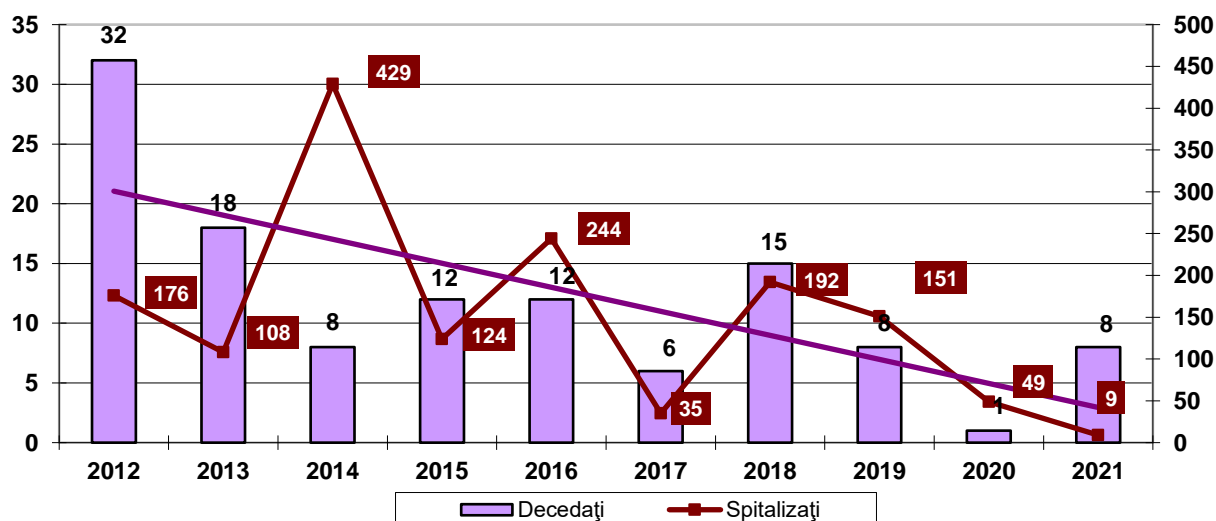


Fig. 2. Impactul situațiilor excepționale asupra populației în perioada a 10 ani (2012 – 2021)

În același timp, statistica indică la o creștere esențială a numărului situațiilor excepționale și a prejudiciilor materiale de la 112 situații excepționale și 512,0 mii lei prejudicii materiale, înregistrate în anul 1997, la 375 situații excepționale și 6554,7 mii lei prejudicii, înregistrate în anul 2020 (*fig. 1*).

Este de menționat că, urmare celor 17358 incendii produse în ultimul deceniu, au decedat în total 1123 persoane, inclusiv 45 copii. Numai în anul 2021 numărul celor decedați în incendii a constituit 87 persoane. Cele mai frecvente cauze, care duc la producerea acestor tragedii, sunt: imprudența în timpul fumatului - 44 decese; nerespectarea regulilor de apărare împotriva incendiilor la exploatarea sobelor și canalelor de evacuare a fumului - 18 decese; încălcarea regulilor împotriva incendiilor, inclusiv la exploatarea instalațiilor, aparatelor electrice - 12 decese. 73 din persoanele decedate (83,9%) sunt bărbați, iar 48 (55,2%) persoane cu vârsta medie peste 60 de ani. Totodată, în perioada menționată au decedat în incendii 1 copil (1,1%) și 1 (1,1%) persoană cu dizabilități. Analiza situației la compartimentul dat atestă că, persoanele în etate sunt printre cele mai expuse riscului și această categorie trebuie cu precădere ținută în vizor, atunci când este vorba de acțiuni de prevenție împotriva incendiilor în sectorul casnic (instalarea detectoarelor de fum, activități cu caracter de informare, antrenarea asistenților sociali din comunități etc.).

O altă problemă o constituie înecurile, în special, în perioada estivală a anului. Potrivit statisticilor, în anul 2021, în bazinele acvatice din țară au decedat 82 de persoane, inclusiv 67 bărbați (81,7%), preponderent amatori de pescuit și persoane care au consumat alcool în timpul scăldatului. Printre victimele înecurilor au fost și 15 copii (18,3%) lăsați fără supravegherea adulților. 48 din persoanele decedate, urmare înecului aveau vârstele cuprinse între 18 și 60 de ani (58,5%). Prin urmare, activitatea de prevenție a înecurilor trebuie îndreptată în primul rând către copii, dar și către adulții predispuși acestui risc.

În același timp, se deduce că pasivitatea oamenilor, dar și a autorităților locale, este dublată și de percepția precum că, în cazul producerii unei situații de urgență sau excepționale structurile statului trebuie să intervină și să minimizeze efectele. Această concluzie impune focusarea campaniilor dedicate pe schimbarea atitudinii legate de modul de percepție și gradul de implicare a fiecărui individ în prevenirea, răspunsul și reducerea efectelor unor situații de urgență sau excepționale. Adresarea trebuie să se facă direct către individul țintă al mesajului, dar nu una generică.

IGSU desfășoară anual campanii tematice de prevenție a riscurilor aferente corespunzător sezonului, precum și de informare a populației. Printre acestea se numără campaniile de:

- a) minimizare a riscurilor de producere a cazurilor de explozii/incendii cauzate de exploatarea buteliilor cu gaz lichefiat și instalațiilor de utilizare a gazelor naturale;
- b) prevenire a cazurilor de ardere a vegetației uscate;
- c) prevenire a situațiilor de urgență în perioada Sărbătorilor de Paști;

- d) pregătire a instituțiilor de odihnă către perioada estivală;
- e) prevenire a înecurilor în perioada estivală;
- f) prevenire a incendiilor în instituțiile de învățământ pentru noul an de studii;
- g) prevenire a intoxicațiilor în urma fermentării vinului;
- h) prevenire a riscurilor de producere a incendiilor și cazurilor de intoxicare cu produse ale arderii în fondul locativ în perioada rece a anului;
- i) prevenire a înecurilor în perioada formării și menținerii podurilor de gheață.

Cu toate acestea, este necesară dezvoltarea unei culturi de prevenire a situațiilor de urgență și excepționale, a strategiilor de comunicare, de informare asupra riscurilor existente și de educare a populației cu privire la măsurile practice pe care le poate obține pentru reducerea vulnerabilității în fața acestora.

În acest scop se impune elaborarea politicilor dedicate în domeniu, a unei concepții integrate de sensibilizare a publicului, precum și autorităților de diferit nivel, precum și altor actori implicați, pentru cunoașterea diferitelor tipuri de riscuri specifice, a măsurilor de prevenire a acestora, precum și a comportamentului necesar de adoptat în cazul producerii lor. Mai mult ca atât, „îmbunătățirea gradului de conștientizare a populației privind riscurile de dezastre” este inclusă în AA RM-UE, fapt ce impune acordarea unei atenții deosebite acestui aspect din partea factorilor implicați.

La fel, o dimensiune fundamentală pentru activitatea de prevenire o constituie managementul riscurilor aferente situațiilor de urgență și excepționale. De altfel, Agenda de Asociere prevede, printre altele, și „consolidarea unei abordări integrate a gestionării riscurilor dezastrelor, fiind luate în considerare multitudinea de pericole cu participarea mai multor părți interesate” precum și „consolidarea legăturilor dintre reducerea riscului de dezastre și reziliența și adaptarea la climă”.

Astfel, în scopul aplicării dezideratelor enunțate, creșterii capacității naționale de management al riscurilor situațiilor excepționale și de urgență, este necesară modificarea cadrului normativ existent, prin introducerea unei norme generale de *management al riscurilor situațiilor de urgență și excepționale* (în continuare – *MRSUE*). Obiectivul managementului riscurilor este de a jonctiona toate elementele și actorii din sistemul de management al dezastrelor, de a dezvolta instrumente de diminuare a dezastrelor bazate pe strategii de prevenire și intervenție, transfer și schimb reciproc de cunoștințe, educație și tehnici de luare a deciziilor. Actul normativ va defini terminologia-cheie de *MRSUE* și va identifica instituția - lider, rolurile și responsabilitățile cheie pentru identificarea riscurilor, proceselor de evaluare, atenuare, prevenire, precum și de introducere a mecanismelor de finanțare la nivel național, regional și local. Această claritate va ajuta la gestionarea potențialelor suprapuneri de competențe și va asista coordonarea generală a activităților *MRSUE*.

Inițiativa redusă a statului în prevenirea și consolidarea rezilienței țării în fața situațiilor de urgență și excepționale, duce la efecte nefaste (pierderi de vieți omenești și pagube materiale considerabile), cu accent deosebit asupra celor mai vulnerabile categorii de populație, în special copiii, persoane în etate, persoane cu dizabilități, pături defavorizate ale populației.

Experiența statelor UE, precum și altor state, a dovedit că sursele investite în prevenire sunt de zeci de ori mai mici în raport cu costurile de recuperare și restabilire în urma calamităților naturale și celor provocate de om. Consolidarea capacităților de prevenire a situațiilor de urgență și excepționale la nivel de țară trebuie să devină unul din obiectivele prioritare de dezvoltare a domeniului, iar măsuri concrete în acest sens au fost identificate în Planul de acțiuni la prezentul Program.

Secțiunea a 3-a

Voluntariatul în situații de urgență și excepționale subdezvoltat

Voluntariatul în situații de urgență și excepționale subdezvoltat sau, practic, lipsa acestuia, este o situație care, în mod indirect, afectează capacitatea de prevenire și răspunsul prompt al comunităților în asemenea cazuri. Autoritățile publice locale, în marea majoritate, invocă lipsa resurselor financiare pentru crearea și întreținerea posturilor de salvatori și pompieri voluntari. Până în prezent, în baza Hotărârii Guvernului nr. 202/2013 cu privire la aprobarea Programului de consolidare a serviciului salvatori și pompieri în localitățile rurale ale Republicii Moldova, pe teritoriul țării au fost instituite și operaționalizate doar 17 posturi de salvatori și pompieri voluntari, în care activează 159 de persoane, fără remunerare. De asemenea, în ultimii 8 ani au fost deschise 56 de posturi teritoriale de salvatori și pompieri, cu un număr de 219 persoane civile, cu salarizare din fondurile primăriilor (*fig.3*).

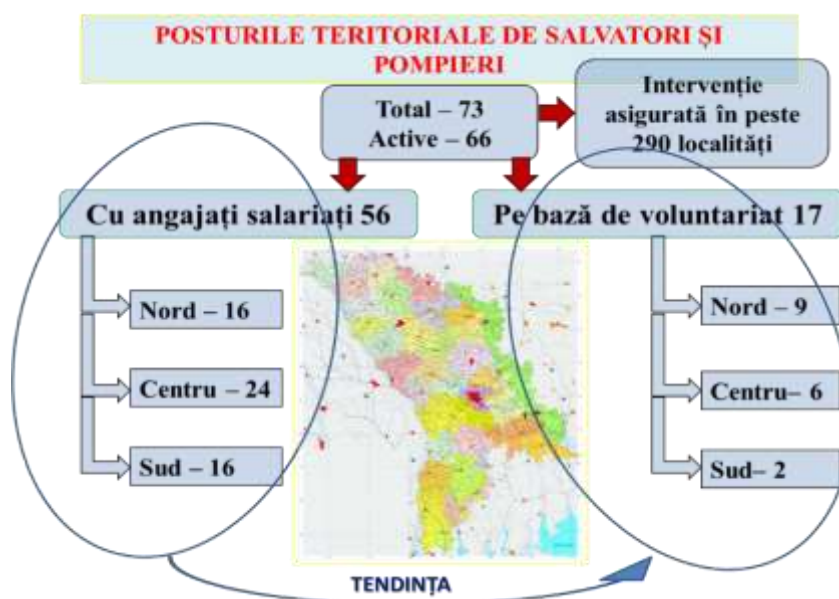
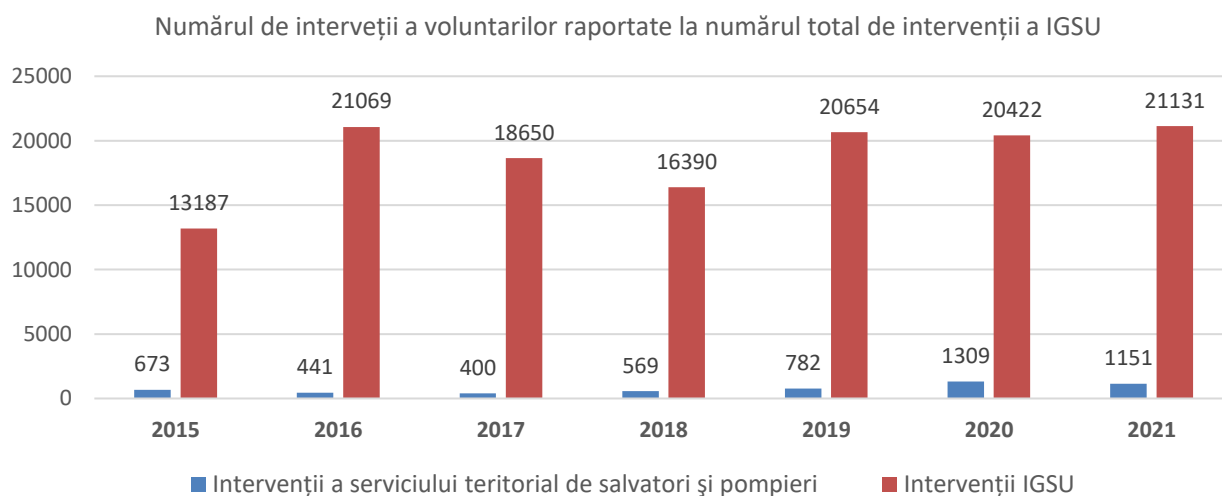


Fig. 3. Statistica posturilor teritoriale 2015 – 2021

Cu toate acestea, 10 posturi și-au sistat activitatea din lipsa fondurilor necesare pentru desfășurarea activității. Pe lângă aspectul financiar, factorii care nu permit dezvoltarea acestui segment important al societății civile, sunt:

- a) gradul redus de conștientizare, informare și popularizare a activităților de voluntariat;
- b) implicarea insuficientă a sectorului asociativ;
- c) reticența și lipsa de cooperare din partea autorităților administrației publice locale;
- d) insuficiență de resurse umane și infrastructură corespunzătoare;
- e) lipsa unui mecanism de recrutare, formare și coordonare a voluntarilor;
- f) lipsa facilităților, înlesnirilor și beneficiilor pentru voluntari.



În acest context, se impune modificarea și completarea cadrului normativ pe domeniul voluntariatului, astfel, încât să permită implicarea și participarea activă a voluntarului în viața comunității, în acțiunile de gestionare a situațiilor de urgență și excepționale, precum și în activitățile ce țin de domeniul prevenției.

Secțiunea a 4-a

Pregătirea și formarea necorespunzătoare în situații de urgență și excepționale

Infrastructura de pregătire și formare a personalului în situații de urgență și excepționale constituie baza pregătirii angajaților IGSU pentru desfășurarea misiunilor de salvare a vieții și sănătății cetățenilor, bunurilor, obiectivelor economiei naționale și a mediului înconjurător.

Infrastructura de pregătire în cadrul IGSU (Centrul Republican de Instruire) nu corespunde în prezent necesităților de formare profesională inițială și continuă a angajaților, dar și a sectorului public, privat și voluntar, pentru acțiuni în condiții de urgență și excepționale. Pe acest segment, pe parcursul unei perioade îndelungate nu s-au făcut investiții de la bugetul public. Dacă în urmă cu câteva decenii activitatea pompierilor presupunea, în mare parte, doar stingerea

incendiilor, în prezent spectrul de intervenții ajunge la 40 de tipuri. Ținând cont de creșterea numărului, complexității și intensității misiunilor și intervențiilor specifice, se impune necesitatea asigurării unui nivel adecvat și corespunzător de pregătire. Astfel, pentru unele tipuri de intervenție nu există acoperire metodologică, iar rezultatul și eficiența intervențiilor efectuate de angajații IGSU depind, în mare parte, de experiența, dexteritatea și ingeniozitatea personalului.

Lipsa unui Centru de pregătire, care să corespundă unor standarde de instruire moderne, a redus esențial din capacitățile de formare profesională a angajaților IGSU, precum și instruirii și pregătirii populației pentru protecția civilă. Capacitățile disponibile actualmente nu corespund nivelului provocărilor, necesităților actuale și așteptărilor societății. Absența unor condiții decente de cazare, dotarea insuficientă cu mijloace didactice (autospeciale de diferite tipuri, echipamente, accesorii, utilaje și mijloace speciale, programe de instruire modulare etc.), precum și cu încăperi și spații special amenajate pentru simularea diferitor situații de urgență și excepționale (poligoane, bazine de apă, machete de clădiri la scara 1:1, diverse simulatoare digitale etc.) reduce din capacitatea operațională și de răspuns a IGSU și implicit afectează securitatea desfășurării intervențiilor. Drept exemplu pot servi numeroase cazuri de accidente cu implicarea autospeciilor de intervenție aflate în misiuni, ce au avut loc în ultimii ani, fiind direct și indirect generate de starea precară a bazei didactice și de formare: lipsa simulatoarelor și poligoanelor special amenajate, precum și ponderea foarte mică a sesiunilor practice de instruire de conducere a automobilelor speciale în diferite condiții.

Astfel, consolidarea capacităților de pregătire și instruire trebuie să constituie o prioritate strategică de dezvoltare, promovarea căreia în mod indispensabil va influența calitatea serviciilor acordate de către IGSU comunității, precum și gradul de pregătire al acesteia în fața situațiilor de urgență și excepționale.

Secțiunea a 5-a

Lipsa unui sistem de avertizare timpurie

În prezent, capacitatea de pregătire a autorităților publice de toate nivelurile sunt diminuate pe fundalul lipsei unui sistem național de avertizare timpurie, care să asigure informarea și modul corect de acțiune a populației, amenințate de pericolul sau producerea situațiilor de urgență și excepționale. Serviciile de specialitate sunt limitate în capacitățile lor de a informa și avertiza populația cu privire la riscurile și efectele care pot surveni ca urmare a declanșării acestora. Un sistem eficient de avertizare a populației lipsește, iar cele existente, bazate pe tehnologii depășite, sunt imposibil de gestionat, modernizat sau dezvoltat.

Prin Hotărârea Guvernului nr. 405/2021 a fost abrogată Hotărârea Guvernului nr. 1048/2005 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la organizarea sistemului de înștiințare și transmisiuni în caz de pericol sau de

aparitie a situatiilor excepționale, care prevedea un sistem de anunțare a situațiilor de urgență învechit, conceput pentru înștiințarea populației în caz de riscuri cu caracter militar și atacuri aeriene. Totodată, întreținerea tehnică și organizatorică a sistemului presupunea cheltuieli anuale majore din bugetul de stat. De exemplu, pentru anul 2021, suma se ridica la circa 635,0 mii lei.

Lipsa unui sistem fiabil de avertizare timpurie a populației, în caz de situații de urgență și excepționale, poate duce la consecințe dezastruoase, victime umane, pagube materiale majore, degradarea mediului. Noile amenințări regionale (spre ex. războiul din Ucraina) la adresa securității și siguranței, impun dezvoltarea unor instrumente, care să diminueze la minim impactul unor astfel de provocări. În acest sens, trebuie creat un sistem de diseminare, informare și comunicare, pentru a permite difuzarea notificărilor de avertizare către persoanele ce pot fi afectate. Membrii comunității trebuie să cunoască, să respecte serviciul de avertizare și să știe cum să reacționeze la avertismente.

Ministerul Afacerilor Interne, prin implementarea prezentului Program, își propune crearea unui sistem modern de înștiințare și avertizare a populației, care să ofere un grad înalt de siguranță și performanță, și care să tindă spre o rată de acoperire de 100% a populației, prin utilizarea în acest sens a tuturor mediilor și tehnologiilor posibile (radio, TV, sirene electronice, SMS etc.).

În acest sens, este relevantă experiența României, care a dezvoltat sistemul RO-ALERT, ce permite difuzarea mesajelor de tipul Cell Broadcast pentru avertizarea și alarmarea populației în situații de urgență. Sistemul este folosit în situații majore, când viața și sănătatea cetățenilor sunt puse în pericol, cum ar fi fenomenele meteo extreme, inundațiile amenințătoare, atacurile teroriste etc.

Necesitatea implementării unui astfel de sistem rezidă și din considerentul că, durata garantată de funcționare a rețelelor GSM în Republica Moldova, în cazul deconectării energiei electrice (pe fundal de dezastru) este de 3-4 ore, urmând să cadă până la capacitatea de funcționare de 10-12%, în următoarele 48 de ore.

Secțiunea a 6-a

Dotarea tehnico-materială precară

Finanțarea deficitară de la bugetul de stat a favorizat o degradare continuă a parcului de autospeciale de intervenție al IGSU. Tehnica moral și fizic învechită (circa 48% din tehnică are o vechime de peste 35 de ani) creează dificultăți majore în derularea activității de intervenție a pompierilor și salvatorilor (*fig. 5, 6*).

Defectarea frecventă a autospeciilor, inclusiv pe durata desfășurării misiunilor, condiționează sosiri tardive la locul intervenției (creșterea exponențială a timpului de răspuns), reducerea calității serviciilor acordate populației și, într-un final, creșterea numărului de decese și a pagubelor materiale. În *figura 4* este prezentat graficul care atestă o creștere a timpului de răspuns de la 15,13 min în anul 2019 la 19,24 min în anul 2021, cauzele principale fiind: majorarea ratei defecțiunilor tehnicii de intervenție cu 350%, dintre care o pondere

de 50%, aparține tehnicii de producție sovietică; amplasarea neuniformă a unităților/posturilor de salvatori și pompieri pe teritoriul țării și, nu în ultimul rând, starea degradantă a infrastructurii rutiere, în special în localitățile rurale.

De menționat că doar în primele 10 luni ale anului 2022, au fost înregistrate **501 cazuri de defectare** a tehnicii din dotare, dintre care 133 - în timpul deplasării spre/de la, sau pe parcursul intervențiilor, 241 - în timpul primirii-predării schimbului de serviciu și 74 - în alte circumstanțe. Totodată, datele statistice privind cazurile de defectare, pe parcursul anilor 2019-2022, a tehnicii din dotare se conțin în Tabelul nr.1.

Tabelul 1

Cazurile de defectare a tehnicii din dotare

Anul	Locul producerii/depistării defecțiunii					Total
	Intervenție (spre, în timp și după intervenție)	Primire- predare serviciu	Deservire tehnică	Lucrări auxiliare	Altele (lecții practice, lucrări gospodărești, etc.)	
Nr. de cazuri 2019	17	35			1	53
Nr. de cazuri 2020	82	127	12	16	4	241
Nr. de cazuri 2021	87	221	48	41	8	405
Nr. de cazuri 2022* 10 luni	133	241	53	23	51	501
TOTAL	319	624	113	80	64	1200

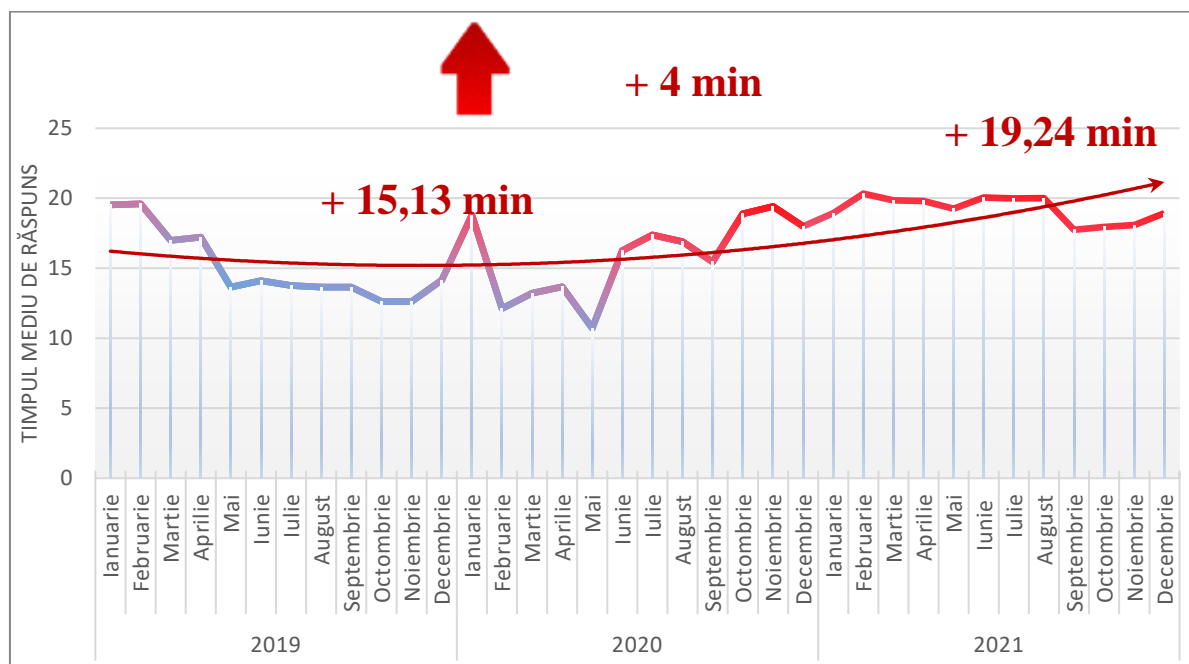


Fig.4. Timpul mediu de răspuns al subdiviziunilor IGSU

De menționat că nici donațiile de tehnică, cu precădere recepționate din Europa, dar care este scoasă din uz, nu contribuie la redresarea situației. Vechimea acestora constituie în mediu peste 20 de ani, iar lipsa pieselor și accesoriilor de schimb duce la o mentenanță tehnică defectuoasă.

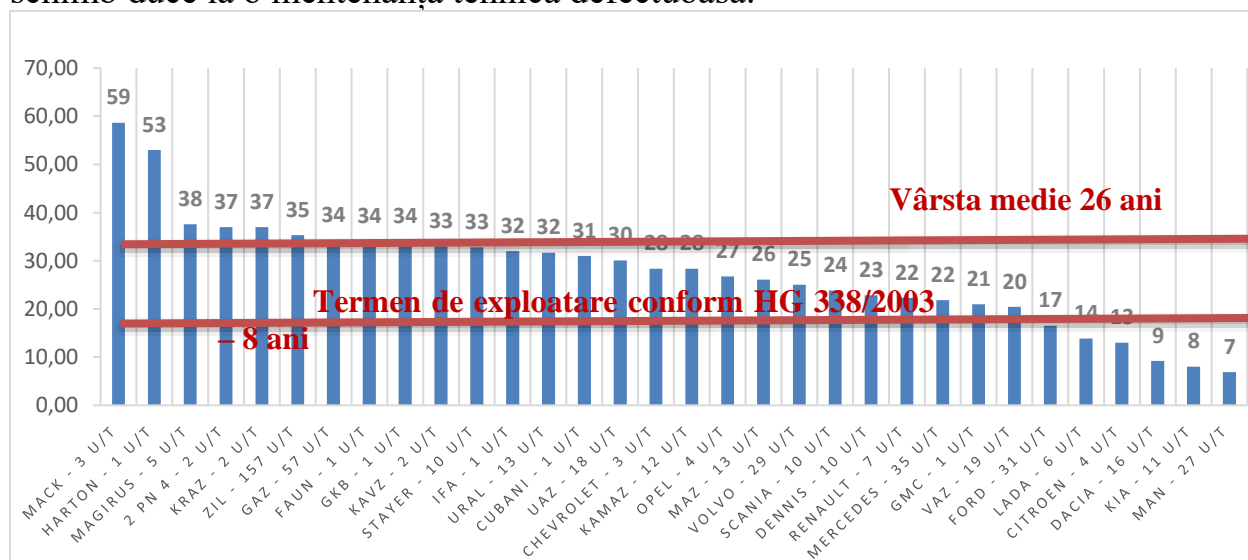


Fig.5. Disponibilul IGSU de autospeciale de intervenție

Mai mult decât atât, utilizarea autospeciilor cu volanul situat pe dreapta (32 de unități), care la fel fac parte din loturile de ajutoare umanitare, nu se încadrează în prevederile actelor normative, însă, scoaterea acestora din servanțul de luptă ar periclita capacitățile operaționale a peste 30 de subdiviziuni ale IGSU și ar crea riscuri iminente la adresa securității și siguranței cetățenilor.



Fig.6. Ponderea autospecialelor de intervenție conform vârstelor

De asemenea, dat fiind faptul că, donațiile provin din diverse surse, autospecialele sunt de modele diferite și acestea au dotări, conexiuni și racorduri neuniforme și incompatibile. Acest fapt cauzează impedimente pentru desfășurarea intervențiilor generate de neconformitățile la echipamente și accesorii, mai cu seamă în cazul intervențiilor de complexitate mare, când intervin câteva subdiviziuni simultan.

Prioritizarea măsurilor privind consolidarea bazei tehnico-materiale trebuie să devină un obiectiv important în efortul de dezvoltare a capacității de intervenție a IGSU. În caz contrar, implicările de natură juridică, instituțională menite să îmbunătățească calitatea serviciilor acordate, devin ineficiente, iar IGSU nu va putea îndeplini misiunea de bază – răspunsul prompt și eficient la apelurile de urgență ale cetățenilor, fapt ce va genera o creștere exponențială a numărului de victime și pagube materiale.

Secțiunea a 7-a

Amplasare teritorială insuficientă a unităților de salvatori și pompieri și timpul de răspuns

Un alt factor care influențează durata timpului de răspuns este amplasarea neuniformă geografică a unităților de salvatori și pompieri. Actuala organizare teritorială a subdiviziunilor de intervenție este realizată, în mare parte, după principiul „câte o subdiviziune într-o unitate administrativ-teritorială de nivelul II”. În mun. Chișinău acest principiu este aplicat celor cinci sectoare, iar în UTA Găgăuzia celor trei raioane care o constituie. Raza de intervenție este cuprinsă în prezent între 3 și 10-15 km în localitățile urbane și până la 45-50 km în sectorul rural. Din cauza distanțelor mari până la localitățile rurale, timpul mediu de răspuns pentru subdiviziunile IGSU este în prezent de **29,43 minute**, pentru localitățile aflate la o distanță mai mare de 20 km. Acest indice depășește, practic, de două ori obiectivul de 15 minute stabilit în Programul de activitate al Guvernului.

Mijloacele financiare alocate domeniului de la bugetul public, sunt orientate preponderent pentru a acoperi necesitățile de salarizare, care constituie 80 %. Astfel, construirea unor remize noi de pompieri sau reconstrucția/renovarea celor existente, este plasată, în mare parte, pe seama partenerilor externi de dezvoltare.

Cu toate acestea, suportul acordat nu este capabil să acopere necesitățile operaționale imediate la acest capitol.

Potrivit prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 202/2013 cu privire la aprobarea Programului de consolidare a serviciului salvatori și pompieri în localitățile rurale ale Republicii Moldova, către anul 2020 în cadrul autorităților administrației publice locale urmau să fie create 114 posturi teritoriale de salvatori și pompieri. Scopul Programului urmărea minimalizarea riscului de producere, precum și asigurarea intervențiilor prompte la lichidarea incendiilor și altor situații de urgență și excepționale în comune și sate. Acest obiectiv a fost atins parțial, fiind create doar 45 de unități, în virtutea unor factori dependenți de finanțarea deficitară atât de la bugetul public, cât și de la cele locale, dar și a interesului redus, lipsei de conștientizare, comunicare și motivare suficientă a autorităților publice locale.

Prezentul Program propune continuarea realizării acestei priorități prin implementarea obiectivului „Creșterea capacității de intervenție și reducerea timpului de reacție la solicitările cetățenilor” din Planul de activitate al Guvernului pentru anii 2021-2022, precum și obiectivului de reducere a timpului de răspuns a serviciilor de urgență, stabilit în Programul de activitate al Guvernului „Moldova vremurilor bune”.

Secțiunea a 8-a

Securizarea energetică a structurilor de intervenție ale IGSU neasigurată

O sarcină importantă care necesită a fi realizată pentru o reacție promptă la apelurile de urgență ale cetățenilor ține de asigurarea autonomiei funcționale a structurilor de intervenție, în special a subdiviziunilor de intervenție implicate în procesul de gestionare a apelurilor de urgență (cu activitate 24/24 ore) recepționate prin intermediul Centrului Unic pentru Apeluri de Urgență 112.

În condițiile instabilității piețelor energetice mondiale și volatilității sporite a prețurilor, dependenței de importuri la acest capitol, implicării aspectului politic în domeniu, asigurarea securității energetice a structurilor responsabile pentru răspunsul în situații de urgență și excepționale este esențială. Este important ca orice apel de urgență preluat de la cetățeni să fie gestionat, iar echipele de intervenție să răspundă cu promptitudine solicitării de ajutor. În acest sens, prin prezentul Program se propune securizarea energetică, prin crearea până în anul 2025 a centralelor fotovoltaice în 5 subdiviziuni ale IGSU pe an. Centralele date vor avea rol dublu: a) cea de-a doua sursă de alimentare cu energie electrică (deoarece furnizorul de energie electrică nu poate realiza tehnic această sarcină din lipsă de infrastructură electroenergetică) și b) optimizare de costuri operaționale (surplusul de energie electrică produsă de centrală va fi injectat în rețeaua gestionată de furnizor). Prin acest efort se va obține asigurarea unui grad de siguranță adecvat cetățenilor, reducerea cheltuielilor instituționale aferente

resurselor energetice, precum și contribuția la obținerea unui mediu ambiental mai curat.

Secțiunea a 9-a

Capacitate limitată de intervenție a statului cu bunuri materiale pentru protecția populației și a teritoriului în situații de urgență și excepționale

În scopul asigurării intervenției operative a statului pentru protecția populației și a teritoriului, asigurarea funcționării stabile a economiei naționale și a apărării țării în situațiile de urgență și excepționale, în cazul apariției unor fenomene sociale sau economice, atentatelor teroriste, în scopul acordării ajutorului umanitar și contribuiri la stabilitate în sectoarele economiei naționale în cazul apariției unor disfuncționalități, sunt create rezervele de stat și de mobilizare.

Rezervele de stat sunt un fond special de bunuri materiale, preponderent cu destinație civilă, iar rezervele de mobilizare sunt stocuri de bunuri materiale cu destinație specială, create în scopul organizării apărării țării.

Rolul principal în acest domeniu îi revine Agenției Rezerve Materiale (în continuare – *ARM*).

Deși rezervele de stat și de mobilizare reprezintă un domeniu important, acesta se confruntă cu un șir de probleme și dificultăți cum ar fi: cadrul normativ deficitar și lacunar, actele normative aferente acestuia fiind aprobate în perioade diferite și care nu prezintă o viziune unitară, lipsa depozitelor specializate proprii, care să corespundă cerințelor de păstrare îndelungată a bunurilor materiale în funcție de specific (ex. cereale, combustibil); uzura fizică și morală avansată a unor bunuri din stocurile rezervelor de mobilizare și finanțarea insuficientă a domeniului.

Asigurarea în volum limitat a alocărilor de mijloace financiare pentru completarea rezervelor de stat și de mobilizare a dus la scăderea nivelului de completare a rezervelor de stat (gradul de completare a unor poziții fiind în jur de 1,6%). Mai mult, la majoritatea pozițiilor n-a fost asigurat nici nivelul stocului intangibil (este asigurat total doar în proporție de 33,7% și parțial în jur de 24%).

Pe parcursul ultimilor ani completarea stocurilor rezervelor cu bunuri materiale a fost destul de deficitară, finanțarea fiind efectuată în mare parte din mijloacele financiare alocate din bugetul de stat ca urmare a eliberării bunurilor în vederea înlăturării consecințelor calamităților naturale, în limita mijloacelor bugetare aprobate prin legea bugetară anuală, precum și din veniturile colectate din vânzări și dare în locațiune a spațiilor încăperilor neutilizate de către *ARM* (*fig.7*).

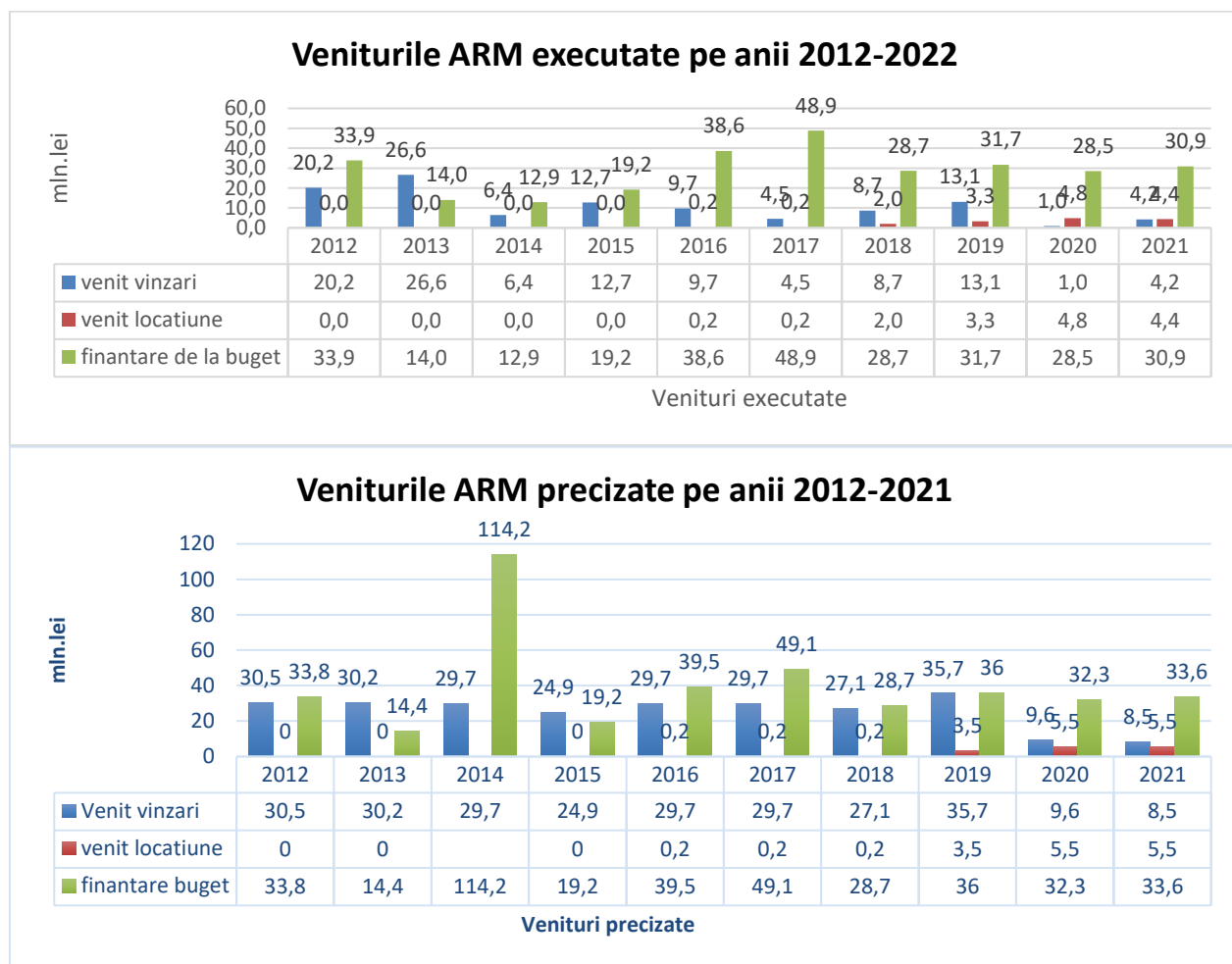


Fig.7. Veniturile ARM precizate și executate pe anii 2012-2021 și 2012-2022

Analizând dinamica anilor 2012-2021 (*fig.8*), se atestă o situație alarmantă în ceea ce privește crearea (completarea) stocurilor, pe motiv că finanțarea de la bugetul de stat este îndreptată în mare parte spre cheltuielile de păstrare a rezervelor de stat și de mobilizare, iar pentru achiziționarea bunurilor pentru completarea rezervelor se utilizează preponderent sursele financiare obținute în urma comercializării bunurilor supranormă, care în mare parte sunt moral și fizic învechite și prezintă un interes comercial scăzut, precum și a veniturilor obținute în urma dării în locațiune, ceea ce este extrem de insuficient pentru asigurarea completării stocurilor conform Nomenclatoarelor.

Potrivit estimărilor, pentru asigurarea completării integrale a rezervelor de stat și de mobilizare conform Nomenclatoarelor, este necesară suma suplimentară de circa 800 milioane lei (la prețuri curente).

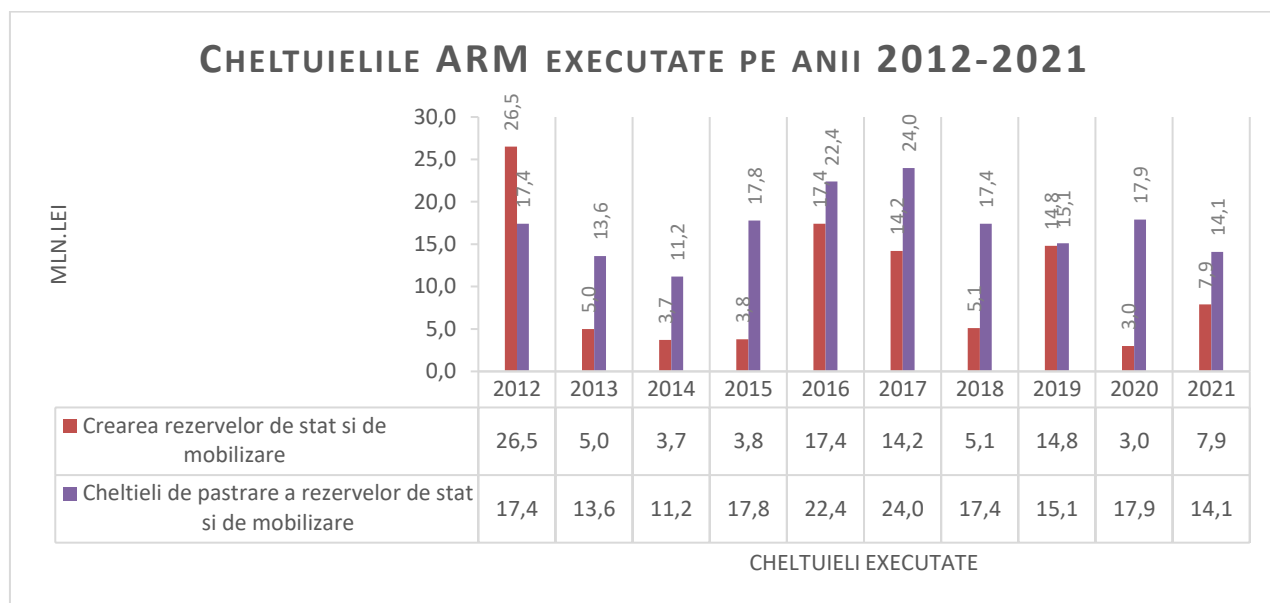


Fig.8. Cheltuielile ARM pe anii 2012-2021

Totodată, Nomenclatoarele actuale necesită a fi modificate și completate, măsură ce se impune urmare experiențelor acumulate în ultimii ani urmare intervenției statului la lichidarea consecințelor situațiilor excepționale, care au demonstrat necesitatea revizuirii și actualizării sortimentului și volumelor de bunuri materiale ce urmează a fi stocate în rezervele de stat și de mobilizare.

Prin urmare, modificarea Nomenclatoarelor ar putea duce la formarea unor stocuri considerabile de bunuri supranormă, valorificarea cărora va fi una dificilă, în situația în care o mare parte din acestea sunt depășite de timp, au un nivel scăzut al calității, sunt fizic și moral învechite și/sau nu prezintă interes comercial.

În situația dată, ARM va întreprinde toate măsurile necesare în vederea comercializării acestor bunuri materiale, cu efectuarea expertizelor și stabilirea, la necesitate, a unor prețuri reduse, iar în cazul în care bunurile nu vor prezenta interes comercial din cauzele menționate, acestea vor fi înaintate la Comisia mixtă de conformitate pentru trecerea la pierderi sau deșeuri a bunurilor din rezervele de stat și de mobilizare, care este instaurată prin hotărâre de Guvern.

De menționat că, realizarea lentă a bunurilor materiale supranormă din rezervele de mobilizare are loc din mai multe cauze: termene de păstrare mai mari de 30 ani; lipsa certificatelor de conformitate; pierderea calității din cauza păstrării îndelungate; imposibilitatea reducerii, pentru unele poziții, a prețurilor de eliberare la nivel mai mic decât prețurile de evidență.

Subsecvent, necesitatea actualizării Nomenclatorului bunurilor materiale din rezervele de stat, în special a listei produselor agroalimentare și a volumelor acestora, reiese și din Strategia securității alimentare a Republicii Moldova pentru anii 2023-2030. Astfel, ARM este responsabilă de comun cu Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare și alte autorități publice, de implementarea Strategiei în cauză, pe segmentul ce ține de rezervele de stat cu produse agroalimentare. În acest sens, va fi efectuată o reevaluare a politicii de formare a

rezervelor de stat de produse agroalimentare, care va determina necesitatea de modificare a nomenclatorului bunurilor, a volumului stocurilor intangibile și maxime ale acestora, precum și investițiilor suplimentare în stocurile și infrastructura ARM.

De asemenea, aspectele problematice ce țin de cadrul normativ existent creează impedimente în administrarea eficientă a rezervelor de stat și de mobilizare. Printre acestea se numără:

- mecanismul de achiziționare al bunurilor în/din rezervele de stat și de mobilizare și a serviciilor de păstrare a acestora - pe de o parte procesul de achiziții, conform normelor legale, este unul de durată și implică asigurarea transparenței, iar pe de altă parte - informațiile generalizate despre cantitățile achiziționate sunt atribuite la secret de stat;
- posibilitatea limitată a ARM în ce privește încheierea contractelor de păstrare pe un termen lung, instituția fiind nevoită să reînnoiască contractele anual;
- inexistența unui mecanism bine definitivat de gestionare a rezervelor de stat și de mobilizare;
- lipsa prevederilor privind penalitățile aplicate agenților economici în cazul încălcării condițiilor contractuale, dar și a persoanelor implicate în gestionarea rezervelor de stat și de mobilizare;
- lipsa instrumentelor de asigurare a riscurilor privind recuperarea eventualelor pierderi, precum și un mecanism imperfect referitor la achizițiile și comercializarea bunurilor în/din rezervele de stat și de mobilizare, dar și a unei proceduri clare privind modalitatea de încheiere și intrare în vigoare a contractelor și a unui model aprobat pentru fiecare procedură de împrăștiere.

În scopul eficientizării activității de administrare și consolidare a rezervelor de stat și de mobilizare și sporirea încrederii în capacitatea de intervenție a statului în situațiile de urgență și excepționale, se impune necesitatea ajustării ori revizuirii, după caz, a cadrului normativ în domeniul rezervelor de stat și de mobilizare.

Totodată, reieșind din funcțiile de bază ale ARM de a crea, acumula, completa, păstra și elibera bunurile materiale din rezervele de stat și de mobilizare, se constată că Agenția nu are capacitate să depoziteze aceste bunuri în spațiile proprii. În acest sens, unul din obiectivele strategice, care se propune a fi atins prin implementarea Programului, este dezvoltarea infrastructurii și dotarea cu tehnică performantă a ARM, care ar permite realizarea misiunii acesteia.

Secțiunea a 10-a

Serviciul Mobil de Urgență, Reanimare și Descarcerare nefuncțional

În anul 2014, în baza unor Protocoale de cooperare semnate între Ministerul Afacerilor Interne și Ministerul Sănătății privind intervenția comună la urgențele medico-chirurgicale, Serviciul Mobil de Urgență, Reanimare și Descarcerare (în continuare – *SMURD*) își începe activitatea în cadrul Detașamentului căutare-

salvare nr. 2 din mun. Bălți și a Direcției situații excepționale mun. Cahul, iar în anul 2015 în cadrul Direcției regionale situații excepționale UTA Găgăuzia ale IGSU.

Implementarea Proiectului transfrontalier SMURD a asigurat dotarea Serviciului SMURD cu 5 ambulanțe: 2 de tip C-1 terapie intensivă mobilă și 3 de tip B-2, instruirea a 24 angajați în cadrul Centrului de formare a paramedicali din mun. Iași și a 5 instructori formatori în mun. Tîrgu-Mureș, România. Astfel, în prezent 136 de salvatorii din cadrul IGSU dețin certificate de paramedici.

Cu toate acestea, SMURD al IGSU actualmente nu este implicat în intervențiile comune cu echipajele specializate de urgență ale Centrului Național de Asistență Medicală de Urgență (în continuare – *CNAMUP*) al Ministerului Sănătății.

Mecanismul de conlucrare nu funcționează, ieșind la iveală o problemă sistemică ce ține de abordarea și perceperea rolului SMURD în veriga care se numește „acordarea primului ajutor medical calificat la apelurile de urgență ale cetățenilor”. Astfel, persistă o atitudine reticentă, manifestată la nivelul Ministerului Sănătății, care nu acceptă prezența serviciilor SMURD pe acest segment de activitate, pe motiv că, fiecare intervenție a echipajelor specializate de urgență ale CNAMUP este acoperită financiar de către Compania Națională de Asigurări în Medicină (CNAM). Evident, cu cât este mai mare numărul de intervenții realizate de acestea, cu atât alocațiile bănești sunt mai mari.

Spectrul intervențiilor la care poate fi solicitat SMURD este foarte variat și include toate urgențele ce pun viața unei sau mai multor persoane în pericol imediat. Aici pot fi menționate accidente rutiere, exploziile, incendiile, accidentele de muncă sau casnice, cum ar fi căderea de la înălțimi sau electrocutarea, stările de inconștiență, stopurile cardio-respiratorii, suspiciunile de infarct, insuficiențele respiratorii acute și, nu în ultimul rând, accidentele cu multiple victime.

În pofida investițiilor majore ale UE, dar și a Guvernului Republicii Moldova pentru implementarea proiectului, parcul de ambulanțe SMURD staționează, iar personalul de medici și paramedici, nefiind solicitat, își pierde din calificările necesare. Aspectele menționate funcționează în detrimentul securității cetățeanului, care nu are acces la servicii prompte și diversificate în domeniu, persistând un timp de răspuns ridicat la astfel de solicitări, ceea ce poate prezenta pericole pentru viața și sănătatea persoanelor cărora nu le-a fost acordat în mod operativ și calificat ajutorul necesar. Dinamica intervențiilor SMURD cunoaște o descendență dramatică începând cu anul 2015 (*fig. 9*), numărul de intervenții scăzând de la 5503 până la 44, în anul 2021.

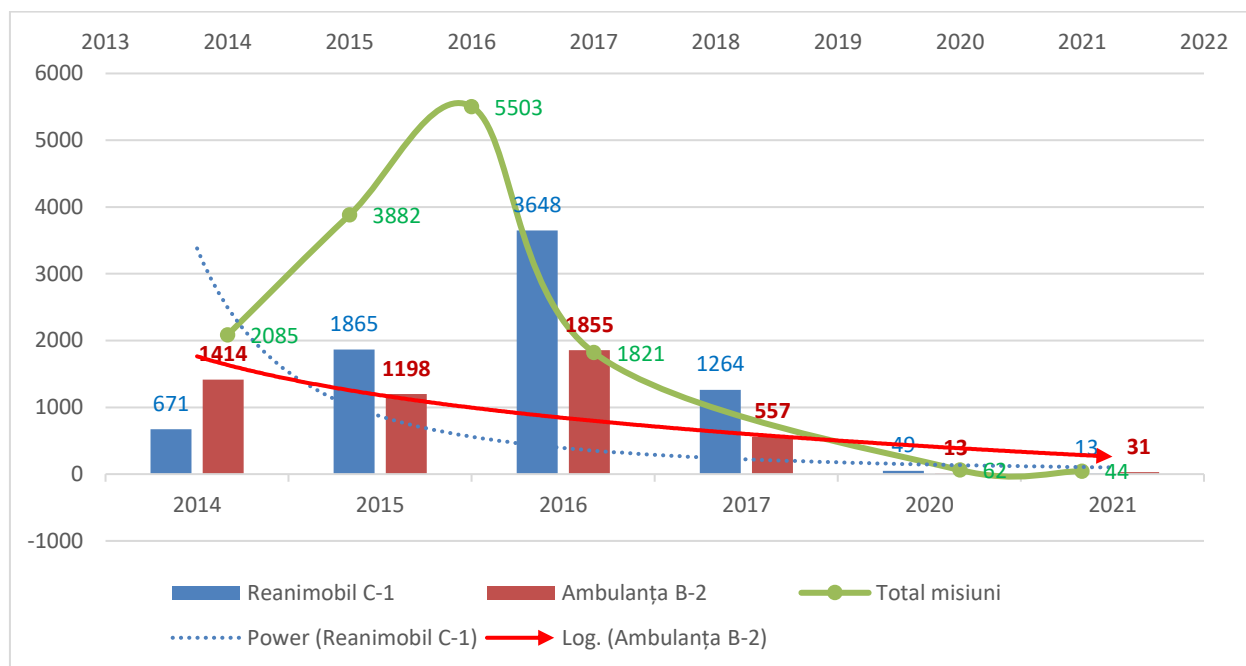


Fig. 9. Dinamica intervențiilor terestre efectuate de echipajele SMURD pe teritoriul Republicii Moldova în perioada anilor 2014 – 2021

Pe de altă parte, situația creată afectează imaginea Republicii Moldova în raport cu partenerii externi de dezvoltare, care au investit în proiectele transfrontaliere „SMURD 1” (1,7 mln EUR, dintre care contribuția Republicii Moldova 170 mii EUR) și „SMURD 2” (3,5 mln EUR, dintre care contribuția Republicii Moldova 1,25 mln EUR) (proiectul „SMURD-2” este la moment în derulare în cadrul proiectului „Zona de cooperare Transfrontalieră România - Moldova o zonă mai sigură prin îmbunătățirea infrastructurii de operare a Serviciului Mobil de Urgență, Reanimare și Descarcerare (SMURD), creșterea nivelului de pregătire și menținerea capacității personalului de intervenție în situații de urgență”). La fel, pot fi compromise angajamentele țării în fața donatorilor externi, precum și sustenabilitatea și capacitatea țării în gestionarea unor astfel de proiecte. În situația creată, se impune necesitatea unor intervenții la nivel de factori ministeriali și guvernamentali, care să deblocheze situația creată, astfel, încât să fie puse în aplicare prevederile actelor deja aprobate sau să fie adoptate acte suplimentare.

O altă problemă ține de necesitatea reglementării procedurilor de transportare de către echipajele SMURD a cetățenilor Republicii Moldova aflați în situații de urgență medicală peste hotarele țării. În prezent, nu există un cadru normativ dedicat sau prevederi exprese în actele normative la nivel național privind mecanismul de transport terestru, aerian, feroviar a cetățenilor care s-au confruntat cu situații dificile de natură medicală în afara hotarelor țării, precum și acoperirea financiară a acestor misiuni. În condițiile în care cheltuielile necesare pentru realizarea unor astfel de misiuni nu poartă un caracter programat și dedicat, acestea sunt o povară pentru bugetul IGSU, iar din unele perspective nu ar avea caracter eligibil.

Pentru redresarea situației este necesară amendarea cadrului normativ astfel, încât IGSU să poată recupera cheltuielile suportate pentru misiuni interne și externe din contul mijloacelor financiare ale Fondului de asigurări obligatorii de asistență medicală gestionat de CNAM, precum și din fondurile companiilor de asigurări.

Secțiunea a 11-a

Capacități de expertizare subdezvoltate

Organizarea efectuării expertizei de stat în domeniul protecției civile și apărării împotriva incendiilor este o atribuție a IGSU stabilită prin lege. Astfel, potrivit art. 12, alin. (1) lit. f) din Legea Inspectoratului General pentru Situații de Urgență nr. 93/2007, IGSU organizează efectuarea expertizei de stat în domeniul protecției civile și apărării împotriva incendiilor.

Acest tip de activitate presupune stabilirea parametrilor tehnico-incendiar ai materialelor de construcții înaintea utilizării conform destinației, în scopul excluderii riscului de combustibilitate, propagarea incendiilor, care pot duce la pierderi de vieți omenești și bunuri materiale, precum și în scopul respectării standardelor și normelor în vigoare.

Totodată, în conformitate cu prevederile art. 32 al Legii nr. 267/1994 privind apărarea împotriva incendiilor, certificarea producției și mărfurilor, a căror utilizare poate prezenta risc pentru viața, sănătatea sau bunurile persoanelor fizice sau juridice și ar aduce prejudicii mediului înconjurător, trebuie efectuată în mod obligatoriu.

Este de menționat că, IGSU nu dispune de utilaj și echipamente specializate în determinarea indicilor tehnico-incendiar menționați și, respectiv, nu poate elibera certificatele necesare de conformitate producătorilor, importatorilor și utilizatorilor de materialele și elemente de construcție. Astfel de certificate pot fi obținute doar în laboratoarele din străinătate, ceea ce îngreunează procesul de stabilire a indicilor specificați și recunoașterea lor pe teritoriul Republicii Moldova. La fel, potrivit art. 23¹, lit. g) din Legea nr. 267/1994, angajații serviciului de salvatori și pompieri sunt în drept să efectueze cercetarea cazurilor de incendiu. Cu toate acestea, lipsa utilajelor și echipamentelor necesare desfășurării unui proces de expertizare, precum și a personalului calificat, duce la situația în care concluziile despre cauza incendiului eliberate de către pompieri prezintă un grad de exactitate insuficient.

În așa mod, dotarea tehnico-materială necorespunzătoare a laboratorului specializat al IGSU împiedică obținerea acreditării și autorizațiilor necesare de funcționare, iar concluziile eliberate nu au putere juridică.

Secțiunea a 12-a

Resurse umane insuficiente

Normele de organizare și dotare a subdiviziunilor IGSU sunt reglementate prin Hotărârea Guvernului nr. 908/2014 cu privire la reglementarea organizării forțelor și mijloacelor Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale din subordinea MAI.

În timp ce numărul, complexitatea și intensitatea misiunilor de intervenție și specifice în cadrul IGSU este în creștere continuă (de la 4 până la 40 de tipuri în ultimii 10 ani) și deficitul de funcții atestă cote crescânde.

Pe parcursul anilor structura IGSU a fost optimizată de mai multe ori, efectivul- limită fiind redus considerabil de la **3121** unități în anul 1997, la **2467** unități de personal în prezent. În unele subdiviziuni personalul, care de facto își satisface serviciul în acestea, în realitate este detașat din alte subdiviziuni în lipsa altor soluții alternative.

Prin analiza comparativă a modului de organizare iese în evidență faptul că volumul de muncă, raportat la numărul populației, care îi revine unui salvator și pompier din Republica Moldova, este cel mai mare din regiune (fig.10).

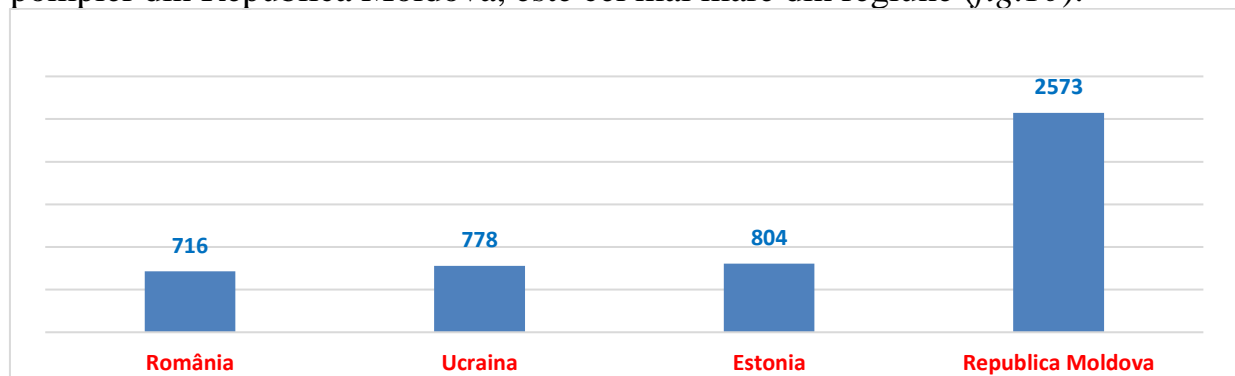


Fig. 10. Numărul de cetățeni care îi revin unui salvator și pompier.

Conform documentelor tehnice elaborate de producător, dar și a normelor operaționale, care vizează organizarea activității instituției, este prevăzută încadrarea unei autospeciale de intervenție cu minim 5 persoane. În statele-membre ale UE o autospecială de intervenție la situații de urgență este încadrată cu minim 5 și maxim 6 persoane.

■ - încadrarea cu 4 persoane scade din capacitatea operațională a echipei și crește riscul traumatizării angajaților;

■ - încadrarea cu 2 persoane face imposibilă desfășurarea întregului spectru de misiuni de salvare și se limitează doar la câteva misiuni de bază (*fără operare în interiorul locuințelor cu utilizarea aparatelor de respirație cu aer comprimat, fără posibilități de descarcerare, fără operare cu ajutorul scărilor, fără posibilitate de evacuare a persoanelor/bunurilor din interiorul încăperilor etc.*), dar, practic, este o încălcare a tehnicii securității în muncă, periclitând extrem securitatea angajaților în timpul misiunilor de intervenție.

Categoria subdiviziunii	Numărul de subdiviziuni	Numărul de persoane în tura de 24 h (în mediu)
Detașament de căutare-salvare	2	25 (28)
Detașament de salvatori și pompieri (mun. Chișinău, or. Cahul, or. Comrat)	7	10 (11)
Unitate de salvatori și pompieri	39*	4 (5)
Post de salvatori și pompieri	14*	2

* - nu există funcție de ofițer în tură

Deși în ultimii ani IGSU a depus eforturi pentru operaționalizarea SMURD în mai multe subdiviziuni, lipsa funcțiilor suplimentare nu permite realizarea în practică a obiectivului dat. Mai mult, personalul care a fost instruit pentru poziții de „paramedic” în prezent este încadrat în funcții de „salvator” și „pompiere”. În așa mod, cazurile grave unde echipele de asistență medicală urgentă au capacități reduse de a interveni (accidente/incidente, explozii, incendii, victime multiple etc.) și, la care ar trebui să intervină conform competențelor echipele SMURD, nu sunt preluate de echipele specializate ale IGSU. Mai mult decât atât, echipa de asistență medicală urgentă sosită la locul incidentului, în foarte multe cazuri solicită suplimentar prezența echipei de descarcerare, astfel crescând timpul de răspuns și diminuând șansele de supraviețuire ale victimelor.

Sau, spre exemplu, odată cu preluarea unei misiuni SMURD în raionul Cimișlia, echipajul va pleca la intervenție, iar Unitatea de salvatori și pompieri nu va avea nici o persoană disponibilă în tură, pentru preluarea unei alte misiuni, în caz de necesitate din cauza lipsei de personal.

În vederea redimensionării capacităților instituționale și operaționale ale IGSU în raport cu sarcinile, nevoile și angajamentele asumate prin Agenda de Asociere, documentele de politici publice, de planificare etc., se impune consolidarea componentei resurse umane. Astfel, este necesară completarea statelor de personal ale IGSU cu 123 de persoane până în anul 2025, iar pentru a operaționaliza SMURD este necesară suplimentarea acestuia cu încă 70 de funcții. Acest efort va permite funcționarea SMURD în 10 subdiviziuni de intervenție ale IGSU, fapt ce va duce nemijlocit la îmbunătățirea calității serviciilor acordate cetățenilor ajunși în situații de urgență și excepționale. În prezent, dacă 2 intervenții derulează în paralel în același raion, una dintre acestea nu poate fi realizată decât prin antrenarea altei echipe de intervenție din raionul vecin, astfel crescând timpul de răspuns și diminuându-se șansele la viață ale victimelor din cauza lipsei numărului necesar de personal. În termeni profesioniști „ora de aur” - acel interval scurt de timp care poate determina dacă un pacient va trăi sau va muri, nu poate fi asigurată în mod garantat, respectiv rata de supraviețuire a victimelor nu poate să crească.

Astfel, se conturează o interdependență directă dintre nevoia de consolidare a segmentului resurse umane calificate în cadrul IGSU și beneficiarul final

cetățeanul, care este în drept să ceară și căruia trebuie să i se asigure, în mod garantat, servicii sigure, prompte și de calitate în situații de risc.

Secțiunea a 13-a **Cadru normativ perimat, neadaptat necesităților, provocărilor** **și oportunităților actuale**

Urmare problemelor elucidate în capitolul „Analiza situației”, au fost identificate mai multe impedimente care influențează dezvoltarea domeniului prevenirii și gestionării situațiilor de urgență și excepționale. Printre acestea poate fi scoasă în evidență și legislația care reglementează domeniul protecției civile și apărării împotriva incendiilor, adoptarea căreia datează cu anul 1994.

Cu toate că, de-a lungul timpului au fost operate modificări în funcție de necesitățile apărute, precum și în contextul intervențiilor la nivel de cadru normativ aferent altor domenii de specialitate, caracterul vădit depășit al acestora nu permite o corelare adecvată între prevederile existente și provocările noi apărute (schimbări climatice, crize sanitare, regionale și globale etc.), dezvoltarea economico-socială, lărgirea spectrului de sarcini asumate de către IGSU, precum și tendința de aliniere la standarde comunitare în materie de gestionare a situațiilor de urgență și excepționale.

Astfel, IGSU, în conformitate cu prevederile art. 23¹ lit. g) din Legea nr. 267/1994 privind apărarea împotriva incendiilor, efectuează cercetarea cazurilor de incendiu, care are drept scop elucidarea și stabilirea tuturor circumstanțelor de producere și dezvoltare a incendiilor, precum și stabilirea consecințelor acestora.

Ulterior, de către conducătorul echipei de intervenție este întocmit Actul de constatare a intervenției, care cuprinde informații cu privire la intervenție, consecințele incendiului, prejudiciul cauzat, cauza probabilă a producerii incendiului, persoanele vinovate de apariția acestuia, măsurile întreprinse, persoane/tehnică/animale/bunuri materiale salvate.

Respectiv, în decurs de 10 zile după întocmirea actului de constatare a incendiului, este întocmit raportul de constatare tehnico-incendiar, în care detaliat se argumentează cauza probabilă de producere a incendiului, în baza analizei per ansamblu a datelor și concluziilor rezultate în urma cercetării locului producerii incendiului.

Actualmente, conform legii procesual-penale, IGSU nu se regăsește printre organele de constatare, prin urmare nu este clar statutul juridic al actelor/concluziilor întocmite de către angajații acestuia (actul de constatare a incendiului și raportul de constatare tehnico-incendiar), dacă acestea pot servi ca temei de sesizare a organului de urmărire penală, precum și necesitatea recepționării de către Poliție a întregului set de materiale întocmite de către angajații IGSU sau doar a actului de constatare a incendiilor.

Având în vedere că, reprezentanții poliției desfășoară cercetarea la fața locului doar la incendiile de proporții sau cele soldate cu decese, în scopul neadmiterii lăsării în umbră a unui șir de fapte infracționale neînregistrate și/sau nedescoperite, angajații IGSU remit actul de constatare a incendiului și raportul de constatare tehnico-incendiar, pe fiecare caz, organului de urmărire penală al MAI din raza administrativ-teritorială unde a avut loc incendiul.

Prin urmare, pentru revizuirea, modernizarea și elaborarea cadrului normativ de profil se impune efectuarea unei serii de implicații juridice care vor permite atingerea obiectivelor propuse pentru realizare în prezentul Program. La fel, va fi necesară redimensionarea capacităților IGSU prin asigurare cu resurse umane, financiare și materiale, care să susțină acest efort și să permită o implementare perseverentă și de succes a prevederilor Programului și Planului de acțiuni de implementare al acestuia.

Capitolul III **OBIECTIVE GENERALE**

Obiectivele generale din Program rezultă din Strategia de dezvoltare a domeniului afacerilor interne pentru anii 2022-2030 și contribuie la punerea în aplicare a Agendei de Dezvoltare Durabilă 2030, prin intermediul căreia statele - membre ale Organizației Națiunilor Unite și-au asumat mobilizarea tuturor eforturilor pentru eliminarea formelor de sărăcie, combaterea inegalităților, abordarea problemelor schimbărilor climatice și asigurarea respectării principiului de bază „*că nimeni nu este lăsat în urmă*”. Astfel, acestea vor asigura implementarea următoarelor obiective de dezvoltare durabilă (ODD) ale Agendei 2030:

- ODD nr.1: Eradicarea sărăciei în toate formele sale și în orice context (*ținta 1.5. - „Până în 2030, crearea rezilienței celor săraci și aflați în situații vulnerabile și reducerea expunerii și vulnerabilității acestora la evenimente extreme legate de climă, inclusiv secetă și inundații”*);

- ODD nr.11: Dezvoltarea orașelor și a așezărilor umane pentru ca ele să fie deschise tuturor, sigure, reziliente și durabile (*ținta 11.5 - „Până în 2030, reducerea pierderilor economice directe cauzate de situații excepționale”*);

- ODD nr.13: Luarea unor măsuri urgente de combatere a schimbărilor climatice și a impactului lor (*ținta 13.1 - „Până în anul 2030 asigurarea rezilienței climatice prin reducerea cu 50 procente a riscurilor legate de schimbările climatice și prin facilitarea adaptării în 6 sectoare prioritare – agricultură, resurse de apă, sănătate, sector forestier, energie și transport”*).

Totodată, Programul a fost conceput astfel, încât obiectivele acestuia să fie aliniate la principalul obiectiv al Mecanismului de protecție civilă al Uniunii Europene și anume, de a îmbunătăți eficiența sistemelor de prevenire, pregătire și răspuns la orice fel de situații de urgență și excepționale naturale și provocate de om.

Pentru realizarea Programului, au fost stabilite următoarele obiective generale:

1) Consolidarea rolului de autoritate în domeniul situațiilor de urgență și excepționale.

Obiectivul dat va permite revizuirea și îmbunătățirea cadrului normativ de reglementare a activității în domeniile prevenirii, pregătirii și răspunsului în situații de urgență și excepționale. Rezultatul scontat al obiectivului ține de înlăturarea lacunelor de ordin normativ, conducând astfel la îmbunătățirea și eficientizarea gestionării situațiilor de urgență și excepționale. Totodată, va consolida cadrul de cooperare, atât la nivel local, precum și cel internațional, va defini competențele și rolurile autorităților implicate în gestionarea situațiilor de urgență și excepționale, vor fi diversificate competențele și activitățile acestora, în scopul asigurării managementului durabil de gestionare a situațiilor de urgență și excepționale.

Indicatori de impact	Valoarea de referință 2022	Ținta care urmează a fi atinsă 2025	Ținta care urmează a fi atinsă 2030
Îmbunătățirea cadrului normativ	-	16	21

2) Eficientizarea măsurilor de prevenire a situațiilor de urgență și excepționale.

Acest obiectiv va crește gradul de conștientizare a populației privind riscurile de dezastre și creșterea rezilienței comunităților. Totodată, va duce la reducerea numărului de victime și a pagubelor materiale, la diminuarea presiunii asupra bugetului de stat, evitarea pierderilor exorbitante economice și de mediu, la creșterea calității vieții cetățeanului prin elaborarea, adaptarea sau transferul soluțiilor tehnologice noi pentru prevenirea situațiilor de urgență și excepționale.

Indicatori de impact	Valoarea de referință 2022	Ținta care urmează a fi atinsă 2025	Ținta care urmează a fi atinsă 2030
Creșterea gradului de conștientizare a populației cu 3%	64% (2021)	67%	75%

3) Modernizarea sistemului național de pregătire pentru situații de urgență și excepționale.

Va permite orientarea investițiilor statului, precum și a partenerilor de dezvoltare spre fortificarea capacităților și instrumentelor de furnizare a securității la nivel național și regional, care să integreze comunitățile, cetățenii și factorii de răspundere de la toate nivelurile, în efortul de apărare a vieții, proprietății și a mediului împotriva incendiilor și a altor situații de urgență și excepționale.

Construirea și operaționalizarea Centrului de pregătire pentru formarea inițială și continuă a angajaților IGSU, precum și instruirea populației pentru

protecția civilă, vor face față provocărilor contemporane venite din mediul extern, cum ar fi creșterea exponențială a numărului și a tipurilor de intervenții, crizele sanitare, crizele regionale etc. În același timp, un sistem/program de formare a specialiștilor operaționalizat/ajustat la normele și standardele moderne, va permite creșterea calității proceselor instituționale și o gestionare adecvată a intervențiilor în caz de situații de urgență și excepționale, în vederea limitării pagubelor cauzate de situațiile de urgență, dar și salvare a vieților omenești.

La fel, pregătirea populației și forțelor de intervenție va fi desfășurată în funcție de riscurile la care Republica Moldova este expusă, va determina autoritățile locale să planifice investiții în pregătirea ariilor de responsabilitate în vederea limitării pagubelor cauzate de situațiile de urgență și excepționale.

De asemenea, va contribui la creșterea gradului de pregătire a populației, reprezentanților autorităților administrației publice, sectorului privat, asociativ și voluntar pentru gestionarea eficientă a situațiilor de urgență și excepționale, care vor duce la minimizarea efectelor situațiilor de urgență și excepționale și a pagubelor cauzate de acestea, precum și la consolidarea rezilienței populației și a sectorului public și privat în fața situațiilor de acest gen.

Indicatori de impact	Valoarea de referință 2022	Ținta care urmează a fi atinsă 2025	Ținta care urmează a fi atinsă 2030
Creșterea gradului de pregătire a serviciilor de urgență și populației cu 10/2 %	45/2	55/4	65/6

4) Sporirea capacității operaționale și de răspuns în situații de urgență și excepționale.

Va permite asigurarea unui răspuns rapid și calitativ la apelurile de urgență ale cetățenilor, dezvoltarea și modernizarea infrastructurii și redimensionarea capacităților IGSU la capitolul intervenție. De asemenea, procurarea autospecialelor noi de intervenții (autocisterne, autoscări) va conduce la reducerea timpului de răspuns în caz de situații de urgență, asigurarea unui grad adecvat de securitate și protecție a populației în caz de situații de urgență și excepționale, diminuarea pierderilor în rândul populației și a pagubelor materiale. În final, va crește calitatea serviciilor acordate cetățenilor și numărul de vieți salvate, pagube materiale diminuate, va spori nivelul de încredere al populației în serviciile de urgență. În același timp, Republica Moldova se va alinia la standardele minime necesare pentru participare la misiuni internaționale de ajutorare.

Indicatori de impact	Valoarea de referință 2022	Ținta care urmează a fi atinsă 2025	Ținta care urmează a fi atinsă 2030
Timp redus la 15 minute pentru 4% anual, din numărul total de intervenții	24% (2021)	40%	55%

Capitolul IV OBIECTIVE SPECIFICE

Operaționalizarea obiectivelor generale ale Programului va fi asigurată prin intermediul următoarelor obiective specifice, incluse în tabel:

Tabelul obiectivelor specifice, indicatorilor de rezultat, valorilor și ȋintelor de referință.

Obiectivul specific	Indicatori de rezultat al politicii publice	Valoarea de referință anul 2022	Ținta ce urmează a fi atinsă în anul 2025
Obiectivul specific 1.1. Perfecționarea legislației în domeniul situațiilor de urgență și excepționale	Cel puțin 4 acte normative noi elaborate și cel puțin 12 intervenții normative în cadrul normativ actual	-	16
Obiectivul specific 2.1. Operaționalizarea sistemului național de avertizare timpurie către anul 2025	Sistem de avertizare creat	-	2
Obiectivul specific 2.2. Consolidarea activității de comunicare și informare preventivă	3 module mobile de prevenire operaționale	0	3
Obiectivul specific 2.3. Sporirea gradului de integrare și implicare a voluntariatului în viața comunității către anul 2025	7 posturi de salvatori și pompieri voluntari instituite și 500 de voluntari instruiți	17/336	24/836
Obiectivul specific 2.4. Creșterea calității procesului instituțional de expertiză în prevenirea situațiilor de urgență și excepționale	Cel puțin 2 genuri de expertiză acreditate	0	2
Obiectivul specific 3.1. Dezvoltarea capacităților naționale de pregătire și instruire în situații de urgență și excepționale	Creșterea graduală a capacităților de pregătire cu 30 p.p.	50%	80%
Obiectivul specific 3.2. Valorificarea oportunităților de participare la instruirii/exerciții pe plan internațional	Cel puțin 80 % din numărul ofertelor corespunzătoare necesităților de participare valorificate	60	80
Obiectivul specific 3.3. Fortificarea capacităților grupurilor țintă (populației, autorităților administrației publice, sectorului privat,	Cel puțin 10 aplicații tactice comune desfășurate anual	-	30

asociativ și voluntar) în gestionarea situațiilor de urgență și excepționale			
Obiectivul specific 3.4. Eficientizarea activității de administrare și consolidare a capacității rezervelor de stat și de mobilizare către anul 2025	Creșterea cu cel puțin 8 p.p., anual, a nivelului de completare a rezervelor de stat și de mobilizare începând cu anul 2023	41%	65%
Obiectivul specific 4.1. Crearea către anul 2025 a condițiilor de muncă de calitate înaltă pentru a stimula creșterea eficienței angajaților din domeniul situațiilor de urgență și excepționale	12 sedii asigurate cu condiții corespunzătoare de muncă	76	88
Obiectivul specific 4.2. Asigurarea condițiilor, conform normelor, pentru toate tipurile de intervenții către anul 2025	Creșterea cu 10 p.p. a mijloacelor tehnice de intervenție care corespund normelor de dotare	53,5%	63,5%
Obiectivul specific 4.3. Dezvoltarea capacității de furnizare a asistenței internaționale în materie de protecție civilă	2 module operaționalizate	-	2
Obiectivul specific 4.4. Sporirea rezilienței la situații care pun în pericol sănătatea oamenilor către anul 2024	Dezvoltarea misiunilor de intervenție atribuite SMURD	0	6000

Capitolul V IMPACT

Programul stabilește obiectivele pe termen mediu, având ca scop dezvoltarea strategică a domeniului protecției civile și apărării împotriva incendiilor, adaptată la provocările și riscurile actuale și necesitățile reale ale societății, sporirea capacității rezilienței țării la situațiile de urgență și excepționale, prin consolidarea capacităților de coordonare, conștientizare, informare și transferul tehnologic inovator.

Pentru obținerea acestor deziderate, Programul va asigura implementarea următoarelor obiective de dezvoltare durabilă ale Agendei de Dezvoltare Durabilă 2030:

- obiectivul nr. 1: Eradicarea sărăciei în toate formele sale și în orice context (ținta 1.5);
- obiectivul nr. 11: Dezvoltarea orașelor și a așezărilor umane pentru ca ele să fie deschise tuturor, sigure, reziliente și durabile (ținta 11.5);

- obiectivul nr. 13: Luarea unor măsuri urgente de combatere a schimbărilor climatice și a impactului lor (ținta 13.1).

Autoritățile implicate urmează să fie formalizate în cadrul unui sistem național integrat de management al situațiilor de urgență și excepționale, prin stabilirea rolurilor și responsabilităților.

Implementarea Programului va contribui cu certitudine la reducerea eficiență a riscului producerii situațiilor de urgență și excepționale, la dezvoltarea capacităților naționale în vederea asigurării unor servicii de stat de calitate oferite cetățenilor, inclusiv reducerea numărului de victime și a pagubelor.

Pentru garantarea unui mediu sigur de securitate publică, vor fi create și dezvoltate condiții pentru intervenții rapide și calitative la apelurile cetățenilor, va fi optimizată organizarea structurală pentru asigurarea intervențiilor prompte în cele mai îndepărtate locații și va fi pus accent deosebit pe securitatea cetățeanului. De asemenea, vor fi dezvoltate capacitățile naționale de intervenții externe pentru asigurarea unui ajutor real statelor solicitante în situații de dezastre.

Cadrul normativ va fi revizuit și corelat în conformitate cu standardele comunitare în materie de protecție civilă, care va permite o reglementare mai eficientă a gestionării situațiilor de urgență și excepționale.

Revizuirea și elaborarea programelor și planurilor de prevenire și gestionare a situațiilor de urgență și excepționale, vor asigura o reziliență consolidată în fața situațiilor de urgență și excepționale a comunităților. În baza metodologiilor elaborate, vor fi fortificate capacitățile autorităților administrației publice centrale și locale în materie de anticipare a situațiilor de urgență și excepționale în baza realizării măsurilor de evaluare și planificare a acestora, identificării și inventarierii surselor de risc. Pregătirea în domeniul prevenirii riscurilor va determina autoritățile locale să planifice investiții în pregătirea ariilor de responsabilitate în vederea limitării pagubelor cauzate de situațiile de urgență.

Urmare desfășurării campaniilor de informare, elaborării programelor de educare și pregătire a populației privind riscurile specifice, modul de comportare și rolul protecției individuale, vom avea o societate mai bine informată și pregătită în fața provocărilor, generate de situațiile de urgență și excepționale.

Urmare înființării noilor posturi de salvatori și pompieri și antrenării voluntarilor în acțiuni de prevenire, comunitățile vor deveni mai protejate în fața riscurilor.

Totodată, dezvoltarea continuă și durabilă a SMURD va asigura prestarea populației a unor servicii de calitate corespunzătoare exigențelor actuale, care poate fi atinse doar prin acțiuni prompte și timp redus la intervenții.

De asemenea, revizuirea/ajustarea cadrului normativ aferent domeniului rezervelor de stat și de mobilizare, reevaluarea modalităților de gestionare a acestora, precum și schimbarea conceptuală a sistemului, vor asigura un proces de gestionare a rezervelor de stat și de mobilizare eficient/raționalizat din punct de vedere economic, dar și de asigurare a cetățenilor cu bunurile necesare în cazuri de situații de urgență și excepționale.

Capitolul VI COSTURI

Din perspectiva finanțării, Programul urmează a fi bazat pe principiile de sinergie și complementaritate dintre resursele financiare publice și cele atrase, inclusiv de la partenerii de dezvoltare. O parte din obiectivele și acțiunile propuse pentru realizarea Programului vor fi acoperite din sursele financiare planificate în cadrul bugetar pe termen mediu 2022-2025, precum și din contul și în limitele alocațiilor prevăzute, în aceste scopuri, în bugetele autorităților și instituțiilor responsabile de implementare.

Valoarea estimativă a resurselor financiare, necesare implementării Programului pe parcursul anilor 2022-2025, constă în 1929898,0 mii lei.

În conformitate cu pct.1 lit. f) din Ordinul Ministerului Finanțelor nr. 208/2015 „Privind Clasificarea bugetară” (anexa nr. 7), pentru implementarea Programului resursele financiare urmează a fi acoperite de următoarele subprograme:

- Protecția civilă și apărarea împotriva incendiilor (3702);
- Managementul deșeurilor radioactive (7006);
- Politici și management al rezervelor materiale ale statului (2701);
- Rezerve materiale ale statului (2702);
- Servicii de suport în domeniul rezervelor materiale ale statului (2703);
- Carabinieri (3504).

Obiectiv Specific	Costuri totale (mii lei)	Costuri pe ani				Costuri acoperite în CBTM (mii lei)	Costuri care exced CBTM (mii lei)
		2022 (mii lei)	2023 (mii lei)	2024 (mii lei)	2025 (mii lei)		
1.1. Perfecționarea legislației în domeniul situațiilor de urgență și excepționale	49473,0	-	16491,0	16491,0	16491,0	49473,0	-
2.1. Operaționalizarea sistemului național de avertizare timpurie către anul 2025	112500,0	-	2500,0	55000,0	55000,0	8500,0	104000,0
	11600,0	-	3600,0	4000,0	4000,0	-	11600,0
2.2. Consolidarea activității de comunicare și informare preventivă	-	-	-	-	-	-	-
2.3. Sporirea a gradului de integrare și	6100,0	-	2000,0	2000,0	2100,0	-	6100,0

implicare a voluntariatului în viața comunității către anul 2025							
2.4. Creșterea calității procesului instituțional de expertiză în prevenirea situațiilor de urgență și excepționale							
3.1. Dezvoltarea capacităților naționale de pregătire și instruire în situații de urgență și excepționale	182000,0		60000,0	60000,0	62000,0	-	182000,0
	2700,0	-	900,0	900,0	900,0	-	2700,0
3.2. Valorificarea oportunităților de participare la instruire/exerciții pe plan internațional	-	-	-	-	-	-	-
3.3. Fortificarea capacităților grupurilor țintă (populației, autorităților administrației publice, sectorului privat, asociativ și voluntar) în gestionarea situațiilor de urgență și excepționale	515000,0	-	174000,0	173900,0	167100,0	341119,7	173880,3
3.4. Eficientizarea activității de administrare și consolidare a capacităților rezervelor de stat și de mobilizare către anul 2025							
4.1. Crearea către anul 2025 a condițiilor de muncă de calitate înaltă pentru a stimula creșterea eficienței angajaților din	124300,0	-	41400,0	41400,0	41500,0	9600,0	114700,0

domeniul situațiilor de urgență și excepționale	802200,0	-	267400,0	267400,0	267400,0	29100,0	773100,0
4.2. Asigurarea condițiilor, conform normelor, pentru toate tipurile de intervenții către anul 2025	123200,0	-	40000,0	40000,0	43200,0	11654,0	111546,0
825,0	825,0	-	275,0	275,0	275,0	-	825,0
4.3. Dezvoltarea capacității de furnizare a asistenței internaționale în materie de protecție civilă							
4.4. Sporirea rezilienței la situații care pun în pericol sănătatea oamenilor către anul 2024							
Total	1929898,0	-	608566,0	661366,0	659966,0	449446,7	1480451,30

Capitolul VII SURSA DE FINANȚARE

Realizarea unor acțiuni ale Programului ar putea genera costuri suplimentare față de cele planificate, care nu pot fi estimate la momentul elaborării Programului și urmează a fi determinate pe parcursul implementării.

Adițional, vor fi identificate și surse externe de finanțare pentru realizarea integrală a activităților planificate.

La fel, activitățile Programului urmează a fi implementate cu suportul proiectelor:

- „*Alinierea țărilor politicii europene de vecinătate la Mecanismul de protecție civilă și instrumentele UE prin serii de exerciții (EURO-MED-REACT)*”, donator UE, valoarea proiectului constituie 847879,0 euro/bugetul IGSU 125802,0 euro. Scopul: organizarea de exerciții pentru a oferi țărilor participante posibilitatea de a revizui practicile naționale și a îmbunătăți planurile de răspuns și de cooperare în situații de urgență și excepționale, acordarea suportului în alinierea statelor non UE la Mecanismul de Protecție Civilă al UE;

- „*Răspunsul comun eficient în situații de urgență transfrontaliere*”, în cadrul Programului Operațional Comun România - Republica Moldova 2014-2020”, perioada de implementare 2022-2023, donator UE, valoarea proiectului este de 2619405,29 euro/ bugetul IGSU 1119809,09 euro. Scopul: dezvoltarea infrastructurii TIC prin construirea și dotarea dispeceratelor pentru situații de

urgenta din mun. Bălți și mun. Iași, România, îmbunătățirea fluxului de comunicare între structurile care acționează în situații de urgență transfrontalieră;

- *„Creșterea protecției populației în situațiile de urgență cauzate de dezastre naturale în zona transfrontalieră”* IPPESA, donator UE, valoarea proiectului constituie 333333,0 euro / bugetul IGSU 200000,0 euro. Scopul: realizarea lucrărilor de renovare a sălilor de studiu din cadrul Centrului Republican de Instruire a IGSU, în vederea creării modulului de instruire „Management și răspuns la dezastre”, planificarea și desfășurarea unui curs de pregătire pentru factorii de decizie la nivel local cu privire la răspunsul și gestionarea situațiilor de urgență, planificarea și desfășurarea unui exercițiu de câmp;

- *„Îmbunătățirea timpului de reacție pentru situațiile de urgență în zona transfrontalieră prin renovarea echipamentului și infrastructurii necesare pentru instruirea și gestionarea eficientă a populației în furnizarea primului ajutor”*, donator UE, valoarea proiectului constituie 326525,0 euro / bugetul IGSU 25000,0 euro. Scopul: renovarea și echiparea modului de instruire în cadrul Centrului Republican de Instruire a IGSU, sesiuni de instruire a 1300 persoane, inclusiv elevi, și 60 pompieri și salvatori, campanie de împădurire organizată în localități din zona transfrontalieră;

- *„Zona de cooperare transfrontalieră România-Moldova o zonă mai sigură prin îmbunătățirea infrastructurii de operare a Serviciului Mobil de Urgență, Reanimare și Descarcerare (SMURD), creșterea nivelului de pregătire și menținerea capacității personalului de intervenție în situațiile de urgență”/Programului Operațional Comun România – Republica Moldova 2014 – 2020*, donator UE, valoarea proiectului este de 10026409,0 euro/bugetul IGSU 2240980,0 euro. Scopul: organizarea atelierelor pentru revizuirea Planului comun de intervenție și procedurile asociate, identificarea noilor tipuri de riscuri în zona eligibilă; elaborarea unui plan comun de intervenție și revizuirea procedurilor asociate; sesiuni comune de instruire; achiziționarea unui vehicul special pentru misiuni specifice; construcția platformelor de aterizare; construcția unei unități de primiri urgente;

- *„Cooperarea pentru prevenirea dezastrelor și monitorizarea mediului în Bazinul Mării Negre (CO-PREVENT)”*, donator UE, valoarea proiectului constituie 839154,0 euro/bugetul IGSU 130207,0 euro. Scopul: elaborarea raportului privind pericolele transfrontaliere de inundații și incendii a Bazinului Mării Negre; elaborarea notei conceptuale privind soluțiile universale de supraveghere și funcționare a sistemelor de avertizare; elaborarea programului comun de instruire a tinerii generații pentru acționarea în situații de dezastre, cu formarea tinerilor voluntari locali;

- *„Îmbunătățirea capacităților de comunicare bazate pe TIC în zona transfrontalieră a României de Nord-Est - Republica Moldova”*, donator UE, valoarea proiectului constituie 2600626,27 euro/bugetul IGSU 1500832,27 euro. Scopul: crearea în cadrul Centrului Republican de Instruire a IGSU a modulului de instruire în domeniul comunicațiilor bazate pe TIC; dotarea Centrului cu sistem

informațional specializat de instruire pentru comunicații pe baza Platformei de instruire de comunicații radio digitale în standardul TETRA;

- „Îmbunătățirea echipamentului pentru stingerea incendiilor”, donator Guvernul Japoniei, valoarea proiectului este de 10,7 milioane euro. Scopul: achiziționarea pentru IGSU a 19 autospeciale de intervenție; instruirea de către experții japonezi privind asigurarea mentenanței tehnicii și echipamentelor.

Capitolul VIII RISCURI DE IMPLEMENTARE

Procesul de evaluare a riscurilor de implementare este realizat în conformitate cu analiza factorilor de implementare, evaluare și monitorizare.

Riscuri anticipate	Nivelul riscului	Măsuri de diminuare
Implicare redusă, coordonare deficitară, atitudine reticentă, tergiversări de procese din partea autorităților responsabile pe durata de implementare a Programului sectorial	Mediu	<ul style="list-style-type: none"> - înaintarea demersurilor către actorii implicați în dezvoltarea acțiunilor din Program; - stabilirea unui dialog constructiv cu instituțiile responsabile, inclusiv între factorii de decizie; - organizarea ședințelor de lucru.
Interes și receptivitate scăzută a persoanelor din comunități vizavi de obiectivele propuse pentru realizare în Program	Mediu	<ul style="list-style-type: none"> - realizarea activităților de informare, sensibilizare și conștientizare a populației și organelor administrației publice locale asupra importanței măsurilor ce țin de gestionarea eficientă a situațiilor de urgență și excepționale.
Lipsă de cooperare, rigiditate, reticentă, comunicare deficitară cu autoritățile administrației publice centrale în procesul de modificare/elaborare a legislației în domeniul gestionării situațiilor de urgență și excepționale	Înalt	<ul style="list-style-type: none"> - stabilirea unui dialog eficient cu entitățile implicate prin organizarea de ședințe comune, instituirea grupurilor de lucru comune; - formularea demersurilor necesare, inclusiv la nivel ierarhic superior, în vederea deblocării proceselor.
Fluctuație ridicată a resurselor umane, competențe deficitare ale angajaților instituțiilor publice, ale autorităților publice locale	Mediu	<ul style="list-style-type: none"> - consolidarea politicii de management al resurselor umane/identificarea instrumentelor suplimentare de motivare pentru angajații IGSU; - consolidarea capacităților profesionale prin identificarea oportunităților de instruire internă/externă; - organizarea sesiunilor/atelierelor de lucru cu experți naționali, precum și din exterior în vederea.
Întârzieri în alocarea finanțării pentru activitățile care presupun implicații financiare, nealocarea	Înalt	<ul style="list-style-type: none"> - formularea demersurilor argumentate către Ministrul Finanțelor privind necesitatea alocării de surse financiare;

mijloacelor financiare pentru activități ce sunt finanțate de la bugetul de stat, asigurarea la un nivel scăzut a finanțării activităților pentru administrarea rezervelor de stat și de mobilizare, precum și dezvoltarea sistemului unic al rezervelor		<ul style="list-style-type: none"> - identificarea alternativelor financiare din sursele externe; - prioritizarea acțiunilor, în funcție de importanța acestora; - planificarea la elaborarea bugetului de stat a surselor financiare pentru domeniile strategice; - reevaluarea limitelor alocațiilor bugetare aprobate prin legea bugetară anuală pentru administrarea rezervelor de stat și de mobilizare și dezvoltarea sistemului unic al rezervelor.
Lipsa consecvenței în implementarea acțiunilor planificate pentru o durată mai mare decât mandatul unei legislaturi sau mandatul unui Guvern.	Mediu	<ul style="list-style-type: none"> - adoptarea măsurilor necesare pentru asigurarea continuității în realizarea acțiunilor; - argumentarea necesității și importanței implementării obiectivelor asumate.

Capitolul IX

AUTORITĂȚI ȘI INSTITUȚII RESPONSABILE

Responsabili de implementarea Programului sunt Ministerul Afacerilor Interne și alte autorități publice, conform domeniilor de competență: Ministerul Justiției, Ministerul Sănătății, Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, Ministerul Educației și Cercetării, Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene, Ministerul Finanțelor, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Ministerul Mediului, Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică, Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației, Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, Agenția Națională pentru Sănătate Publică, Agenția Proprietății Publice, administrațiile autorităților publice locale, la fiecare acțiune din Plan, fiind indicată autoritatea responsabilă, pentru atingerea indicatorilor asumați într-un anumit interval de timp.

Organizațiile, care reprezintă sectorul neguvernamental, vor fi implicate în activitățile de informare, instruire, pilotare, cercetare și comunicare. Procesul de implementare va cuprinde și următorii partenerii internaționali și locali de dezvoltare:

- UNHCR/IOM (problemele refugiaților);
- UNICEF (pentru probleme legate de educația copiilor pentru prevenirea și acțiuni în situații de risc);
- PNUD (pentru problemele de management al riscurilor dezastrelor).

De asemenea, implementarea Programului va fi asigurată și cu participarea actorilor relevanți din societatea civilă, mediul academic, mediul de afaceri, partenerii de dezvoltare:

- Congresul Autorităților Locale din Moldova;
- Ambasada Japoniei (domeniul asigurării cu autospeciale de intervenție la incendii);

- Ambasada SUA (domeniul construcției/reconstrucției sediilor remizelor de pompieri);
- Organizația Solidarity Fund PL în Moldova (domeniul dezvoltării voluntariatului în situații de urgență și excepționale);
- Agenția Austriacă pentru Dezvoltare (AAD);
- PNUD (domeniile voluntariatului, prevenției în situații de urgență și excepționale);
- Banca Mondială în Moldova;
- Programul operațional comun România - Republica Moldova 2014-2020.

În procesul de implementare a Programului, autoritățile responsabile vor coopera cu alte autorități ale administrației publice centrale și locale, organizații neguvernamentale, precum și parteneri de dezvoltare.

Capitolul X

PROCEDURI DE RAPORTARE

Implementarea Programului se va realiza în două etape, în conformitate cu Planul de acțiuni privind implementarea Programului de prevenire și gestionare a situațiilor de urgență și excepționale pentru anii 2022-2025:

- 1) etapa I – anii 2022-2023;
- 2) etapa a II-a – anii 2024-2025.

Procesul de monitorizare și raportare se va realiza pe parcursul perioadei de implementare a Programului, în vederea stabilirii gradului de realizare a acțiunilor, gradului de conformitate a acțiunilor întreprinse cu cele planificate, identificării cauzelor nerealizării în termen a acțiunilor planificate și modificărilor pentru îmbunătățirea procesului de implementare. Rezultatele implementării vor fi incluse în raportul de progres privind implementarea Programului, care se elaborează anual de către Ministerul Afacerilor Interne, în baza informațiilor prezentate de autoritățile/instituțiile responsabile de implementare. În cazul acțiunilor cu mai mulți responsabili de implementare, rolul de coordonator/executor primar al implementării îi revine primei autorități/instituții indicate. Executorul primar va generaliza informațiile executorilor secundari și o va prezenta în termenele stabilite MAI. Rapoartele de progres trebuie să ofere, inclusiv, date cantitative cu privire la progresul realizării obiectivelor specifice și a indicatorilor de rezultat.

Procesul de evaluare a implementării Programului va fi desfășurat pentru formularea unei imagini obiective bazate pe relevanța, efectivitatea, eficiența, durabilitatea și impactul Programului pe termen mediu. Activitățile de evaluare privind implementarea Programului vor fi realizate, după cum urmează:

- 1) după prima etapă de implementare (la mijlocul termenului), prin elaborarea unui raport de evaluare intermediară pentru 2 ani;
- 2) după finalizarea perioadei de realizare a Programului, prin elaborarea unui raport de evaluare finală pentru 4 ani.

Rapoartele de evaluare vor conține:

1) sumarul executiv (descrierea scopului și obiectivelor Programului, rezultatele obținute în procesul de implementare, concluziile și recomandările principale);

2) introducere (descrierea succintă a Programului, a scopului evaluării, a metodelor de evaluare și a constrângerilor în procesul de evaluare);

3) constatări (prezentarea detaliată a rezultatelor evaluării, în conformitate cu criteriile de relevanță, eficacitate, eficiență, durabilitate și, în cazul evaluării finale, impactul Programului);

4) concluzii (descrierea succintă a concluziilor făcute în baza evaluării);

5) recomandări (descrierea activităților recomandate pentru îmbunătățirea situației din domeniul sau subdomeniul inclus în Program și a documentului propriu-zis, în cazul evaluării intermediare).

Rapoartele de evaluare internă vor fi elaborate de unitatea de analiză, monitorizare și evaluare a politilor din cadrul MAI, cu suportul autorităților/instituțiilor responsabile de implementarea Programului.

În cazul în care evaluarea intermediară atestă devieri de la activitățile planificate (acțiunile, indicatorii de rezultat și monitorizare), raportul evaluării intermediare poate constitui temei pentru inițierea procesului de modificare a Planului de acțiuni privind implementarea Programului.

Rapoartele de evaluare vor fi publicate pe pagina web oficială a Ministerului Afacerilor Interne.

Anexă
la Programul de prevenire și gestionare a situațiilor
de urgență și excepționale pentru anii 2022-2025

PLAN DE ACȚIUNI
pentru implementarea Programului de prevenire și gestionare a situațiilor
de urgență și excepționale pentru anii 2022-2025

Nr. crt.	Obiective specifice	Acțiuni	Indicatorii de monitorizare	Costurile de implementare (mii lei)	Sursa de finanțare	Termenele de realizare	Instituție responsabilă/parteneri
1	2	3	4	5	6	7	8
Obiectiv general I Consolidarea rolului de autoritate în domeniul situațiilor de urgență							
1.	1.1 Perfecționarea legislației în domeniul situațiilor de urgență și excepționale	1.1.1. Elaborarea proiectului hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea Legii voluntariatului nr.121/2010	Proiect de lege aprobat de Guvern și transmis Parlamentului	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul autorităților implicate	Trimestrul IV 2023	Ministerul Afacerilor Interne (Direcția politici în domeniul situațiilor de urgență și excepționale (DPDSUE), IGSU) Ministerul Educației și Cercetării <i>Parteneri:</i>

1	2	3	4	5	6	7	8
							Congresul Autorităților Locale din Moldova, PNUD Moldova, Solidarity Fund în Moldova
		1.1.2. Actualizarea integrală a Legii nr. 267/1994 privind apărarea împotriva incendiilor și Legii nr. 271/1994 cu privire la protecția civilă	Proiect de lege aprobat de Guvern și transmis Parlamentului	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul autorităților implicate	Trimestrul IV 2025	Ministerul Afacerilor Interne (DPDSUE, IGSU), Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale
		1.1.3. Modificarea cadrului normativ referitor domeniului Rețelei naționale de observare și control de laborator asupra contaminării (poluării) mediului înconjurător cu substanțe radioactive, otrăvitoare, puternic toxice și agenți biologici (RNOCL)	Hotărâre de Guvern aprobată	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul autorităților implicate	Trimestrul IV 2025	Ministerul Afacerilor Interne (DPDSUE, IGSU), Ministerul Mediului, Ministerul Finanțelor (Serviciul Vamal), Ministerul Agriculturii și

1	2	3	4	5	6	7	8
							Industriei Alimentare, Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, Agenția Națională pentru Sănătate Publică, Agenția Proprietății Publice
		1.1.4. Modificarea Hotărârii Guvernului nr. 282/2005 pentru aprobarea Regulamentului privind instruirea în domeniul protecției civile	Hotărâre de Guvern aprobată	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul autorităților implicate	Trimestrul IV 2025	Ministerul Afacerilor Interne (DPDSUE, IGSU)
		1.1.5. Modificarea Hotărârii Guvernului nr. 862/2015 pentru aprobarea Regulamentului privind gestionarea fondurilor de urgență ale Guvernului și Hotărârii Guvernului nr. 1340/2001 cu privire la Comisia pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova	Hotărâre de Guvern aprobată	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul autorităților implicate	Trimestrul IV 2025	Ministerul Afacerilor Interne (DPDSUE, IGSU) Ministerul Finanțelor

1	2	3	4	5	6	7	8
		1.1.6. Elaborarea cadrului normativ pentru reglementarea participării la activități internaționale (misiuni/exerciții)	Hotărâre de Guvern aprobată	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul autorităților implicate	Trimestrul IV 2025	Ministerul Afacerilor Interne (DPDSUE, IGSU), Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene, Ministerul Finanțelor
		1.1.7. Reglementarea procedurilor de transportare a cetățenilor aflați în dificultate în afara țării, inclusiv cu caracter medical.	Hotărâre de Guvern aprobată	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul autorităților implicate	Trimestrul IV 2023	Ministerul Afacerilor Interne (DPDSUE, IGSU), Ministerul Sănătății
		1.1.8. Elaborarea și modificarea cadrului normativ pentru reglementarea statutului de paramedic/recunoașterea studiilor de paramedic	Cadru normativ elaborat și aprobat	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul autorităților implicate	Trimestrul IV 2023	Ministerul Afacerilor Interne (DPDSUE, IGSU), Ministerul Sănătății
		1.1.9. Modificarea Hotărârii Guvernului nr. 137/2019 cu privire la organizarea și funcționarea	Hotărâre de Guvern aprobată; State de personal ale IGSU suplinite	anul 2023 – 16491,0 anul 2024 – 16491,0 anul 2025 – 16491,0	Bugetul IGSU	Trimestrul IV 2023	Ministerul Afacerilor Interne (DPDSUE, IGSU)

1	2	3	4	5	6	7	8
		Inspectoratului General pentru Situații de Urgență	(nr. de persoane 123* ¹)				
		1.1.10. Stabilirea competențelor APC privind gestionarea situațiilor de urgență și excepționale	Hotărâre de Guvern aprobată	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul autorităților implicate	Trimestrul IV 2025	Ministerul Afacerilor Interne (DPDSUE, IGSU), Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Ministerul Mediului, Ministerul Sănătății
		1.1.11. Modificarea Hotărârii Guvernului nr. 1076 cu privire la clasificarea situațiilor excepționale și la modul de acumulare și prezentare a informațiilor în domeniul protecției populației și teritoriului	Hotărâre de Guvern aprobată	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul autorităților implicate	Trimestrul IV 2025	Ministerul Afacerilor Interne (DPDSUE, IGSU)

¹ Pentru perioada 2022-2025 sunt planificate pentru suplinire 123 funcții strict necesare. În etapa a doua de implementare a Programului 2025-2030 sunt planificate alte 177 funcții necesare pentru redimensionarea IGSU.

1	2	3	4	5	6	7	8
		în caz de situații excepționale					
		1.1.12. Modificarea actelor normative privind atribuirea IGSU a competențelor de constatare a incendiilor	Proiect de lege aprobat de Guvern și transmis Parlamentului	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul autorităților implicate	Trimestrul IV 2025	Ministerul Afacerilor Interne (DPDSUE, IGSU), Ministerul Justiției
Obiectiv general II Eficientizarea măsurilor de prevenire a situațiilor de urgență și excepționale							
2.	2.1. Operaționalizarea sistemului național de avertizare timpurie până în anul 2025	2.1.1. Elaborarea studiului de fezabilitate a sistemului național de avertizare timpurie	Studiu de fezabilitate si documentația tehnică a sistemului național de avertizare timpurie realizat	2500,0	Bugetul IGSU	Trimestrul IV 2023	Ministerul Afacerilor Interne (IGSU)
		2.1.2. Elaborarea conceptului sistemului național de avertizare timpurie	Hotărâre de Guvern aprobată	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul autorităților implicate	Trimestrul IV 2024	Ministerul Afacerilor Interne (IGSU, DPDSUE), Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică, Agenția Națională pentru Reglementare în

1	2	3	4	5	6	7	8
							Comunicații Electronice și Tehnologia Informației
		2.1.3. Elaborarea Regulamentului de utilizare a Sistemului național de avertizare timpurie	Hotărâre de Guvern aprobată	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul autorităților implicate	Trimestrul IV 2024	Ministerul Afacerilor Interne (IGSU, DPDSUE), Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică, Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației
		2.1.4 Dezvoltarea sistemului național de avertizare timpurie a populației	Sistem dezvoltat și funcțional	55000 - bugetul IGSU, 55000,0 - surse externe (UE, NATO, România, Cehia, Franța)	Bugetul IGSU, bugetul autorităților implicate, surse externe	Trimestrul IV 2025	Ministerul Afacerilor Interne (IGSU, Serviciul Tehnologii Informaționale), Serviciul Tehnologia Informației și

1	2	3	4	5	6	7	8
							Securitate Cibernetică, Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației
	2.2. Consolidarea activității de comunicare și informare preventivă	2.2.1. Desfășurarea campaniilor de informare și prevenire a SE	Cel puțin 10 campanii de informare preventivă desfășurate	5000,0	Bugetul IGSU	Trimestrul IV 2025	Ministerul Afacerilor Interne (IGSU)
			Cel puțin 100 000 persoane informate și acoperirea a 30% de localități		Bugetul IGSU	Trimestrul IV 2025	Ministerul Afacerilor Interne (IGSU)
			Cel puțin 8 spoturi TV realizate		Bugetul IGSU	Trimestrul IV 2025	Ministerul Afacerilor Interne (IGSU)
			Cel puțin 20 materiale diseminate prin intermediul rețelelor de socializare		Bugetul IGSU	Trimestrul IV 2025	Ministerul Afacerilor Interne (IGSU)

1	2	3	4	5	6	7	8
			Cel puțin 4 echipamente tipografice procurate		Bugetul IGSU	Trimestrul IV 2025	Ministerul Afacerilor Interne (IGSU)
		2.2.2. Elaborarea Conceptului de organizare a activității de prevenție	Concept de organizare a activității de prevenție elaborat și aprobat (ordin MAI aprobat)	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul IGSU	Trimestrul IV 2023	Ministerul Afacerilor Interne (IGSU)
		2.2.3. Crearea etapizată și operaționalizarea modulelor regionale mobile de prevenire	3 module mobile de prevenire operaționale	3300,0 – bugetul IGSU, 3300,0 – negocieri, asistență externă (UE)	Bugetul IGSU, surse externe	Trimestrul IV 2025	Ministerul Afacerilor Interne (IGSU)
		2.2.4. Elaborarea metodologiei naționale de evaluare a riscurilor situațiilor de urgență/situații excepționale	Hotărâre de Guvern aprobată	În limitele alocațiilor bugetare, negocieri/asistență externă	Bugetul autorităților implicate, surse externe	Trimestrul IV 2025	Ministerul Afacerilor Interne (IGSU) Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale
			Metodologie existentă la nivel local revizuită	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul autorităților implicate	Trimestrul IV 2024	Ministerul Afacerilor Interne (IGSU) Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale

1	2	3	4	5	6	7	8
			Analiza riscurilor la nivel central și local efectuată	În limitele alocațiilor bugetare, negociere/asistență externă	Bugetul autorităților implicate, surse externe	Trimestrul IV 2025	Ministerul Afacerilor Interne (IGSU) Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale (Agenția pentru Supraveghere Tehnică)
		2.2.5. Instruirea copiilor/elevilor în instituțiile de învățământ privind situațiile de risc (riscurile situațiilor de urgență/situații excepționale)	Ore obligatorii privind cunoștințe de bază de prevenire a riscurilor și comportament sigur în situații de urgență și excepționale, în curriculum școlar introduse	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul autorităților implicate	Trimestrul IV 2024	Ministerul Afacerilor Interne (IGSU) Ministerul Educației și Cercetării
	2.3. Sporirea a gradului de integrare și implicare a voluntariatului în viața comunității către anul 2025	2.3.1. Elaborarea conceptului privind activitatea de voluntariat în domeniul prevenirii și gestionării situațiilor de urgență și excepționale	Concept de dezvoltare a voluntariatului elaborat	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul IGSU	Trimestrul IV 2023	Ministerul Afacerilor Interne (IGSU) <i>Parteneri:</i> Congresul Autorităților

1	2	3	4	5	6	7	8
							Locale din Moldova, PNUD Moldova, Solidarity Fund în Moldova
		2.3.2. Cooperarea cu organele administrațiilor publice centrale, locale, sectorul privat și asociativ în scopul dezvoltării voluntariatului în domeniu	Acorduri de cooperare cu autoritățile publice locale, sectorul privat și asociativ încheiate	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul IGSU	Trimestrul IV 2025	Ministerul Afacerilor Interne (IGSU)
		2.3.3. Înființarea structurilor de salvatori și pompieri voluntari	Cel puțin 7 posturi de salvatori pompieri voluntari create; Personal voluntar identificat și recrutat (70 persoane)	În limitele alocațiilor bugetare, negociere/asistență externă	Bugetul autorităților implicate, surse externe	Trimestrul IV 2025	Ministerul Afacerilor Interne (IGSU) <i>Parteneri:</i> Congresul Autorităților Locale din Moldova; APL
		2.3.4. Dotarea cu autospeciale a posturilor de voluntari	Posturile de voluntari dotate cu autospeciale din contul donațiilor (7 autospeciale)	În limitele alocațiilor bugetare, negociere/asistență externă/donații	Bugetul autorităților implicate, surse externe, donații	Trimestrul IV 2025	Ministerul Afacerilor Interne (IGSU) <i>Parteneri:</i> APL

1	2	3	4	5	6	7	8
		2.3.5. Instruirea personalului voluntar	Cel puțin 250 voluntari instruiți	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul IGSU	Trimestrul IV 2025	Ministerul Afacerilor Interne (IGSU)
	2.4 Creșterea calității procesului instituțional de expertiză în prevenirea situațiilor de urgență și excepționale	2.4.1. Dotarea laboratoarelor IGSU cu instalații, utilaj și echipamente	Echipamente, instalații și utilaje pentru activitatea de expertiză procurate (1 set)	2500,0 - bugetul IGSU, 2500,0 – asistență externă UE	Bugetul IGSU, surse externe	Trimestrul IV 2025	Ministerul Afacerilor Interne (IGSU)
		2.4.2. Instruirea angajaților în domeniul cercetării cazurilor situațiilor de urgență și excepționale, precum și în domeniul stabilirii indicilor tehnici a materialelor și elementelor de construcție	Personal profesionist instruit (5 persoane/ specialiști)	500,0 - bugetul IGSU, 500,0 – asistență externă UE	Bugetul IGSU, surse externe	Trimestrul IV 2025	Ministerul Afacerilor Interne (IGSU)
		2.4.3. Acreditarea laboratoarelor IGSU	Correspondența cu cel puțin 3 standarde de calitate ISO	30,0 – bugetul IGSU, 70,0 – asistență externă UE	Bugetul IGSU, surse externe	Trimestrul IV 2025	Ministerul Afacerilor Interne (IGSU)
			Laboratoare IGSU acreditate (act de acreditare)	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul IGSU	Trimestrul IV 2025	Ministerul Afacerilor Interne (IGSU)
			Obiectiv general III Modernizarea sistemului național de pregătire pentru situații de urgență și excepționale				

1	2	3	4	5	6	7	8
3.	3.1. Dezvoltarea capacităților naționale de pregătire și instruire în situații de urgență și excepționale	3.1.1. Efectuarea lucrărilor de reconstrucție a clădirii Centrului de Instruire al IGSU din satul Răzeni, raionul Ialoveni	Clădirea Centrului de Instruire din satul Răzeni reconstruită/ renovată	anii 2022-2024: 8855,3 – bugetul IGSU, 19677,2 – surse externe/grant UE	Bugetul IGSU, surse externe	Trimestrul IV 2025	Ministerul Afacerilor Interne (IGSU)
		3.1.2. Înființarea, dotarea și amenajarea poligoanelor de instruire	Poligoane de pregătire amenajate (3 poligoane/ module)	28000,0 – bugetul IGSU, 52000,0 – asistență externă (UE, NATO, România)	Bugetul IGSU, surse externe	Trimestrul IV 2025	Ministerul Afacerilor Interne (IGSU)
			Echipamente și utilaje de pregătire procurate (3 seturi)	1600,0 – bugetul IGSU, 14400,0 – negocieri, asistență externă (UE, România)	Bugetul IGSU, surse externe	Trimestrul IV 2025	Ministerul Afacerilor Interne (IGSU)
		3.1.3. Elaborarea programelor de instruire și curriculumuri de studii	Cel puțin 12 programe modulare de pregătire și instruire în situații de urgență elaborate	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul IGSU	Trimestrul IV 2025	Ministerul Afacerilor Interne (IGSU)
		3.1.4. Planificarea și desfășurarea sesiunilor de instruire a personalului de specialitate din cadrul IGSU	Cel puțin 300 de angajați din cadrul IGSU instruiți	anul 2023 – 1000,0 anul 2024 – 1000,0 anul 2025 – 1000,0	Bugetul IGSU	Trimestrul IV 2025	Ministerul Afacerilor Interne (IGSU)

1	2	3	4	5	6	7	8
		3.1.5. Instruirea angajaților și populației pentru acordarea primului ajutor calificat	Cel puțin 60 de angajați și 200 de persoane instruite pentru acordarea primului ajutor calificat	anul 2023 – 1000,0 anul 2024 – 1000,0 anul 2025 – 1000,0	Bugetul IGSU	Trimestrul IV 2025	Ministerul Afacerilor Interne (IGSU)
	3.2. Valorificarea oportunităților de participare la instruire/exerciții pe plan internațional	3.2.1. Participarea angajaților IGSU în cadrul Programului de instruire al Mecanismului de Protecție Civilă al Uniunii Europene	Participarea la cel puțin 2 cursuri anual	În limitele alocațiilor bugetare, surse externe	Bugetul IGSU, surse externe (Programul de instruire al Mecanismului de Protecție Civilă al Uniunii Europene)	Trimestrul IV 2025	Ministerul Afacerilor Interne (IGSU)
			Nr. exercițiilor de teren la care s-a participat		Bugetul IGSU, surse externe (Programul de instruire al Mecanismului de Protecție Civilă al Uniunii Europene)		
			Cel puțin 8 angajați instruiți		Bugetul IGSU, surse externe (Programul de instruire al	Trimestrul IV 2025	Ministerul Afacerilor Interne (IGSU)

1	2	3	4	5	6	7	8
					Mecanismului de Protecție Civilă al Uniunii Europene)		
		3.2.2. Desfășurarea exercițiilor internaționale în Republica Moldova	<p>Cel puțin 1 exercițiu anual desfășurat;</p> <p>Cel puțin 100 de participanți la exerciții</p>	<p>anul 2023 – 450,0, anul 2024 – 450,0, anul 2025 – 450,0 bugetul IGSU;</p> <p>anul 2023 – 450,0 asistență externă (UE, NATO), anul 2024 – 450,0 asistență externă (UE, NATO), anul 2025 – 450,0 asistență externă (UE, NATO)</p>	Bugetul IGSU, surse externe	Trimestrul IV 2025	Ministerul Afacerilor Interne (IGSU), Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene
		3.2.3. Participarea și organizarea schimbului de experiență și bune practici	Cel puțin 1 vizită de studiu desfășurată	În limitele alocațiilor bugetare, surse externe	Bugetul IGSU, surse externe (Programul de instruire al Mecanismului de Protecție Civilă al Uniunii Europene)	Trimestrul IV 2025	Ministerul Afacerilor Interne (IGSU)

1	2	3	4	5	6	7	8
	3.3. Fortificarea capacităților grupurilor țintă (populației, autorităților administrației publice, sectorului privat, asociativ și voluntar) în gestionarea situațiilor de urgență și excepționale	3.3.1 Elaborarea planurilor de instruire/pregătire în domeniul protecției civile	7 Planuri de pregătire pentru fiecare categorie de audienți elaborate	În limita alocațiilor bugetare	Bugetul IGSU	Trimestrul IV 2025	Ministerul Afacerilor Interne (IGSU)
		3.3.2 Organizarea și desfășurarea procesului de instruire/pregătire pentru reprezentanții APC, APL, sectorului privat, asociativ și voluntar	Audienți din cadrul APL, APC, sector privat și asociativ instruiți (minim 1500 persoane/anual)	În limita alocațiilor bugetare	Bugetul IGSU	Trimestrul IV 2025	Ministerul Afacerilor Interne (IGSU)
		3.3.3. Acordarea suportului APL în actualizarea strategiilor și planurilor pentru gestionarea situațiilor de urgență și excepționale	Suport consultativ în elaborarea strategiilor și planurilor pentru gestionarea situațiilor de urgență și excepționale acordat APL (nr. de acte departamentale de suport elaborate, nr. de ședințe de lucru desfășurate)	În limita alocațiilor bugetare	Bugetul IGSU	Trimestrul IV 2025	Ministerul Afacerilor Interne (IGSU) APL <i>Parteneri:</i> Congresul Autorităților Locale din Moldova
		3.3.4. Desfășurarea exercițiilor, aplicațiilor practice de protecție civilă cu	Cel puțin 10 exerciții, aplicații practice și de Stat Major anual cu	În limita alocațiilor bugetare	Bugetul IGSU, bugetele APL	Trimestrul IV 2025	Ministerul Afacerilor Interne (IGSU)

1	2	3	4	5	6	7	8
		antrenarea APL, APC, sectorului privat și asociativ	antrenarea APL, APC, sectorului privat și asociativ desfășurate; Cel puțin 400 de persoane antrenate				
	3.4. Eficientizarea activității de administrare și consolidare a capacității rezervelor de stat și de mobilizare către anul 2025	3.4.1. Ajustarea cadrului normativ în domeniul rezervelor de stat și de mobilizare	Lege privind modificarea Legii nr.104/2020 cu privire la rezervele de stat și de mobilizare elaborată și aprobată de Guvern	În limita alocațiilor bugetare	Bugetul ARM	Trimestrul IV 2023	Ministerul Afacerilor Interne (Serviciul politici în domeniul rezervelor de stat și de mobilizare (SPDRSM), ARM)
			Nomenclatoarele bunurilor materiale din rezervele de stat și rezervele de mobilizare actualizate și aprobate de Guvern	În limita alocațiilor bugetare	Bugetul ARM	Trimestrul IV 2023	Ministerul Afacerilor Interne (SPDRSM, ARM), Ministerul Sănătății (Agenția Națională pentru Sănătate Publică)
		3.4.2. Completarea rezervelor de stat și de mobilizare cu bunuri materiale corespunzătoare necesităților de	Nivelul de completare a rezervelor de stat cu cel puțin 8% anual	Rezerva de stat: anul 2023 – 118700,0, anul 2024 – 118600,0, anul 2025 – 114700,0	Bugetul ARM	Trimestrul IV 2025	Ministerul Afacerilor Interne (ARM)

1	2	3	4	5	6	7	8
		intervenție în situații de urgență/excepționale și de recuperare	Nivelul de completare a rezervelor de mobilizare cu cel puțin 8% anual	Rezerva de mobilizare: anul 2023 – 2300,0 anul 2024 – 2300,0 anul 2025 – 2400,0	Bugetul ARM	Trimestrul IV 2025	Ministerul Afacerilor Interne (ARM)
		3.4.3. Dezvoltarea infrastructurii depozitelor Agenției Rezerve Materiale	Depozite din gestiunea Agenției reparate	anul 2023 - 3000,0 anul 2024 - 3000,0	Bugetul ARM	Trimestrul IV 2024	Ministerul Afacerilor Interne (ARM)
			Bază de produse petroliere cu capacitatea de păstrare a unui volum de 30 mii tone construită	anul 2023-50000,0 anul 2024-50000,0 anul 2025-50000,0	Bugetul ARM	Trimestrul IV 2025	Ministerul Afacerilor Interne (ARM)
		3.4.4. Instruirea angajaților Centrului de Gestionare a rezervelor materiale ale statului în scopul eliberării operative a bunurilor în situații exepționale/urgență	Plan operativ de intervenții privind eliberarea bunurilor în situații excepționale/ de urgență elaborat	În limita alocațiilor bugetare	Bugetul ARM	Trimestrul IV 2024	Ministerul Afacerilor Interne (ARM)
			2 antrenamente, cu generalizarea rezultatelor acestora, efectuate	În limita alocațiilor bugetare	Bugetul ARM	Trimestrul IV 2024	Ministerul Afacerilor Interne (ARM)
Obiectiv general IV Sporirea capacității operaționale și de răspuns în situații de urgență și excepționale							

1	2	3	4	5	6	7	8
4.	4.1. Crearea către anul 2025 a condițiilor de muncă de calitate înaltă pentru a stimula creșterea eficienței angajaților din domeniul situațiilor de urgență și excepționale	4.1.1. Revizuirea analizei/ conceptului de dezvoltare a domeniului intervențiilor/răspuns	Analiza/conceptul revizuită și aprobată prin ordinul MAI	În limita alocațiilor bugetare	Bugetul IGSU	Trimestrul IV 2025	Ministerul Afacerilor Interne (IGSU)
		4.1.2. Renovarea structurilor/sediilor IGSU	2 structuri/sedii renovate anual	anul 2023 – 6000,0 anul 2024 – 6000,0 anul 2025 – 6000,0	Bugetul IGSU	Trimestrul IV 2025	Ministerul Afacerilor Interne (IGSU)
		4.1.3 Reconstruirea și/sau construirea sediilor de salvatori și pompieri	6 remize de salvatori și pompieri construite/reconstruite	anii 2024-2025: 7200,0 mii lei - bugetul IGSU; 70000,0 (3,5 mln USD) - asistență externă din proiecte de asistență tehnică în cadrul Programului de asistență umanitară al Departamentului Apărării SUA	Bugetul IGSU, surse externe	Trimestrul IV 2025	Ministerul Afacerilor Interne (IGSU)
		4.1.4. Operaționalizarea structurilor de salvatori și pompieri construite/înființate	Nr. de echipament și utilaj procurat	anul 2023 – 1500,0 anul 2024 – 1500,0 anul 2025 - 1500,0	Bugetul IGSU	Trimestrul IV 2025	Ministerul Afacerilor Interne (IGSU)
		4.1.5. Securizarea energetică a structurilor IGSU	Cel puțin 5 structuri securizate anual	anul 2023 – 7000,0 anul 2024 – 7000,0 anul 2025 - 7000,0	Bugetul IGSU	Trimestrul IV 2025	Ministerul Afacerilor Interne (IGSU)

1	2	3	4	5	6	7	8
		4.1.6 Antrenarea voluntarilor în misiunile de intervenție	Cel puțin 120 voluntari antrenați în misiuni de intervenție	În limita alocațiilor bugetare	Bugetul IGSU	Trimestrul IV 2025	Ministerul Afacerilor Interne (IGSU) <i>Parteneri:</i> APL
	4.2. Asigurarea condițiilor, conform normelor, pentru toate tipurile de intervenții către anul 2025	4.2.1. Procurarea autospecialelor de intervenție	58 Autospeciale procurate (49 autocisterne și 9 autoscări)	anul 2023 – 255200,0 anul 2024 – 255200,0 anul 2025 - 255200,0	Bugetul IGSU	Trimestrul IV 2025	Ministerul Afacerilor Interne (IGSU)
		4.2.2. Procurarea echipamentelor de protecție	Echipamente de protecție procurate (120 seturi/anual)	anul 2023 - 9700,0 anul 2024 - 9700,0 anul 2025 - 9700,0	Bugetul IGSU	Trimestrul IV 2025	Ministerul Afacerilor Interne (IGSU)
		4.2.3 Procurarea echipamentelor de suport logistic pentru misiuni externe	Echipamente de suport logistic procurate (1 set)	anul 2023 – 2500,0 anul 2024 – 2500,0 anul 2025 - 2500,0	Bugetul IGSU	Trimestrul IV 2025	Ministerul Afacerilor Interne (IGSU)
	4.3. Dezvoltarea capacității de furnizare a asistenței internaționale în materie de protecție civilă	4.3.1. Operaționalizarea modulului de pompare de mare capacitate	Modul de pompare de mare capacitate operaționalizat (nr. de angajați instruiți, nr. echipament procurat)	5500,0 – bugetul IGSU, 5500,0 – negocieri, asistență externă UE	Bugetul IGSU, surse externe	Trimestrul IV 2025	Ministerul Afacerilor Interne (IGSU)
		4.3.2. Operaționalizarea modulului USAR (Urban Search and Rescue)	Modul USAR (Urban Search and Rescue) operaționalizat	30800,0 – bugetul IGSU, 30800,0 – negocieri, asistență externă UE,	Bugetul IGSU, surse externe	Trimestrul IV 2025	Ministerul Afacerilor Interne (IGSU)

1	2	3	4	5	6	7	8
			(nr. cursuri de pregătire, nr. de persoane instruite, nr. de dotări procurate)	Solidarity Fund (Polonia)			
		4.3.3. Operaționalizarea sub-modulului de suport logistic pentru realizarea misiunilor externe	Sub-modul de suport logistic creat (nr. de angajați instruiți, nr. echipament procurat)	19800,0 - bugetul IGSU, 19800,0 – negocieri, asistență externă UE	Bugetul IGSU, surse externe	Trimestrul IV 2025	Ministerul Afacerilor Interne (IGSU)
		4.3.4. Operaționalizarea echipei de asistență și suport tehnic (TAST)	Echipă de asistență și suport tehnic (TAST) creată și dotată cu echipamente	5500,0 – bugetul IGSU, 5500,0 – negocieri, asistență externă UE	Bugetul IGSU, surse externe	Trimestrul IV 2025	Ministerul Afacerilor Interne (IGSU)
		4.3.5 Crearea rezervei naționale de experți în protecție civilă	Cel puțin 8 persoane identificate și instruite	În limita alocațiilor bugetare	Bugetul IGSU	Trimestrul IV 2025	Ministerul Afacerilor Interne (IGSU)
	4.4. Sporirea rezilienței la situații care pun în pericol sănătatea oamenilor, către anul 2024	4.4.1. Elaborarea și aprobarea unui ordin comun între MAI și Ministerul Sănătății, privind stabilirea competențelor și atribuțiilor echipajelor publice de intervenție de diferite niveluri în faza pre-spitalicească	Ordin comun elaborat și aprobat	În limita alocațiilor bugetare	Bugetul autorităților implicate	Trimestrul IV 2024	Ministerul Afacerilor Interne (IGSU) Ministerul Sănătății

1	2	3	4	5	6	7	8
		4.4.2. Elaborarea regulamentelor și procedurilor de cooperare cu serviciile medicale de urgență naționale cu SMURD	Cel puțin 1 regulament și 2 proceduri de cooperare cu serviciile medicale de urgență naționale cu SMURD aprobate	În limita alocațiilor bugetare	Bugetul autorităților implicate	Trimestrul IV 2024	Ministerul Afacerilor Interne (IGSU) Ministerul Sănătății
		4.4.3. Ajustarea de comun cu Ministerul Sănătății a procedurilor și mecanismelor necesare privind antrenarea echipajelor SMURD la apelurile de urgență ale cetățenilor pentru acordarea primului ajutor calificat	Proceduri și mecanisme necesare privind antrenarea echipajelor SMURD la apelurile de urgență ale cetățenilor pentru acordarea primului ajutor calificat, ajustate în comun cu Ministerul Sănătății	În limita alocațiilor bugetare	Bugetul autorităților implicate	Trimestrul IV 2024	Ministerul Afacerilor Interne (IGSU) Ministerul Sănătății
			Nr. de intervenții desfășurate în acordarea serviciilor de prim ajutor medical/calificat cetățenilor	În limita alocațiilor bugetare	Bugetul IGSU	Trimestrul IV 2024	Ministerul Afacerilor Interne (IGSU)

1	2	3	4	5	6	7	8
		4.4.4. Instruirea formatorilor de paramedici	50 de formatori de paramedici instruiți	anul 2023 – 275,0 anul 2024 – 275,0 anul 2025 - 275,0	Bugetul IGSU	Trimestrul IV 2025	Ministerul Afacerilor Interne (IGSU)
				Total: 1929898,0 (bugetul de stat: 1617178,0; asistență externă: 312720,0)			

NOTĂ INFORMATIVĂ

la proiectul hotărârii Guvernului pentru aprobarea Programului de prevenire și gestionare a situațiilor de urgență și excepționale pentru anii 2022 – 2025

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Proiectul a fost elaborat de către un grup de lucru constituit, conform Ordinului MAI nr.27 din 21 ianuarie 2022 „Cu privire la coordonarea unitară a procesului de elaborare a programelor de dezvoltare sectoriale în cadrul MAI”.

2. Condițiile ce au impus modificarea actului normativ și finalitățile urmărite

Programul de prevenire și gestionare a situațiilor de urgență și excepționale pentru anii 2022-2025 (în continuare - Program) este un document de politici, pe termen mediu, precum și de viziune strategică, asumat de către Ministerul Afacerilor Interne și care indică direcția de dezvoltare a țării în domeniul prevenirii și gestionării situațiilor de urgență și excepționale.

Programul este parte a matricei de implementare a Strategiei de dezvoltare a domeniului afacerilor interne pentru anii 2022-2030.

Documentul a fost elaborat în corelare cu Programul de activitate al Guvernului „Moldova vremurilor bune”, Strategia națională de dezvoltare Moldova 2030, Legea nr. 112/2014 pentru ratificarea Acordului de Asociere între Republica Moldova, pe de o parte și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de altă parte, Decizia nr. 1313/2013/EU privind un mecanism de protecție civilă al Uniunii.

Siguranța cetățenilor și securitatea publică reprezintă un element public fundamental pe care Guvernul, prin intermediul Ministerului Afacerilor Interne, este angajat să-l producă.

Protecția civilă este unul din domeniile de activitate ale Guvernului atribuite în competența MAI, în raport cu care ministerul are misiunea de a analiza situația și problemele aferente, de a elabora politici publice eficiente, de a monitoriza calitatea politicilor și actelor normative și de a propune intervenții justificate ale statului, care urmează să ofere soluții eficiente în domeniile de competență, asigurând cel mai bun raport dintre rezultatele scontate și costurile preconizate.

Problemele și riscurile domeniului situațiilor de urgență vor fi abordate, pentru prima dată, integrat, într-un document de politici publice. Potrivit datelor statistice, pe teritoriul Republicii Moldova se produc anual, în medie, circa 300 situații excepționale și circa 20 de mii de situații de urgență, iar pentru asigurarea unui management eficient, este necesară o intervenție complexă a autorităților publice, inclusiv a salvatorilor și pompierilor. Eforturile depuse pentru consolidarea și modernizarea acestui segment nu sunt suficiente pentru a face față schimbărilor climatice, care anual majorează numărul și efectele situațiilor excepționale de amploare cu caracter natural, precum și celor cu caracter tehnogen sau biologic-social. În esență, toate tipurile de situații de urgență necesită o abordare rapidă și un timp minim de intervenție pentru a diminua efectele acestora. Pentru comparație, timpul maxim de reacție admis în țările europene variază între 8 și 15 minute, iar în Republica Moldova, în anul 2020 cel mai lung timp la o intervenție a fost de circa 58 de minute.

Mai mult, gestionarea riscurilor producerii situațiilor de urgență și excepționale are un raport de costuri-beneficii ridicat, iar reziliența la acestea reprezintă unul din aspectele fundamentale ale dezvoltării durabile ale statului.

Reducerea eficientă a riscului producerii situațiilor de urgență și excepționale va contribui, în mare măsură, la diminuarea pierderilor umane și celor materiale.

Managementul eficace a situațiilor de urgență și excepționale necesită o bază instituțională solidă, care poate fi fortificată prin consolidarea capacităților intersectoriale, prin facilitarea informațiilor și prin mecanisme eficace de coordonare.

Dialogul multilateral cu părțile interesate și implicate ar trebui formalizat în cadrul unui sistem național integrat de management al situațiilor excepționale, rezultatul scontat care va prevedea inclusiv elaborarea de recomandări pentru evaluarea riscurilor situațiilor excepționale cu caracter natural a unităților administrativ-teritoriale ale Republicii Moldova, având ca scop planificarea măsurilor de protecție a populației și proprietăților.

3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

Proiectul nu are drept scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene.

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Programul de prevenire și gestionare a situațiilor de urgență și excepționale pentru anii 2022-2025 este în concordanță cu Programul de activitate al Guvernului „Moldova vremurilor bune”, adoptat prin Hotărârea Parlamentului nr. 88/2021, care, printre acțiunile prioritare, stabilește creșterea capacității de intervenție și reducerea timpului de reacție la solicitarea cetățenilor, inclusiv eliminarea și reducerea riscurilor și amenințărilor în sectorul de ordine publică și securitate, frontalier și intervenții de urgență.

Programul va asigura realizarea Capitolului 22 din Acordul de Asociere între Republica Moldova și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele-membre ale acestora, care prevede „Cooperarea în vederea îmbunătățirii prevenirii dezastrelor naturale și a celor provocate de om, a pregătirii pentru acestea și a reacției față de ele”.

Adițional, Programul va asigura realizarea Capitolului 19 din Agenda de Asociere dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană pentru anii 2021-2027, care prevede consolidarea cooperării pe domeniile prevenirii, pregătirii și răspunsului la dezastre, prin: consolidarea sistemelor de prognoză și avertizare timpurie privind riscurile situațiilor excepționale, colectarea și partajarea datelor de referință privind pierderile și daunele, pregătirea pentru un răspuns eficient prin schimburi de expertiză și bune practici, îmbunătățirea gradului de conștientizare a populației cu privire la riscurile situațiilor excepționale, încurajarea coordonării interinstituționale eficace și a legăturilor intersectoriale pentru a facilita asistența internațională în operațiunile de răspuns la situații excepționale, îmbunătățirea în continuare a capacităților de a primi și furniza asistență internațională, ș.a.

Elaborarea și implementarea Programului de prevenire și gestionare a situațiilor de urgență și excepționale pentru anii 2022-2025 are ca scop:

- consolidarea guvernării riscurilor situațiilor de urgență și excepționale;
- investiții în reducerea riscurilor situațiilor excepționale pentru reziliență;
- îmbunătățirea pregătirii pentru prevenirea situațiilor excepționale, răspuns eficient, recuperare, reabilitare și reconstrucție ulterioară în baza principiului Build Back Better;
- consolidarea activității de comunicare și informare preventivă;

- dezvoltarea voluntariatului în situații de urgență și excepționale;
- îmbunătățirea gradului de informare și de cunoștințe despre reducerea riscului situațiilor excepționale, precum și consolidarea sistemelor de educație generală, în vederea dezvoltării culturii siguranței și a rezistenței populației;
- fortificarea capacităților grupului țintă (populației, autorităților administrației publice, sectorului privat, asociativ și voluntar) în gestionarea situațiilor de urgență și excepționale;
- reducerea mai eficace a riscului situațiilor excepționale prin întreprinderea unor acțiuni specifice de prevenire, de limitare a efectelor lor și de pregătire pentru acestea, precum și capacității de răspuns în situații excepționale;
- dezvoltarea și implementarea unui sistem de înștiințare a populației amenințate în cazul declanșării sau riscului producerii unor situații de urgență și excepționale;
- consolidarea capacităților rezervelor de stat și de mobilizare;
- reducerea timpului de răspuns la apelurile de urgență;
- renovarea parcului de autospeciale de intervenții ale Inspectoratului General pentru Situații de Urgență (IGSU) și îmbunătățirea dotării cu tehnică și echipamente adaptate tuturor tipurilor de intervenții;
- fortificarea capacităților pentru participare la misiuni internaționale prin operaționalizarea, dotarea și instruirea a 2 module specializate în cadrul IGSU;
- dezvoltarea Serviciului mobil de urgență, resuscitare și descarcerare (SMURD) prin antrenarea echipajelor SMURD la apelurile de urgență ale cetățenilor, precum și reglementarea procedurilor de transportare a cetățenilor aflați în dificultate în afara țării, inclusiv cu caracter medical.

Operaționalizarea obiectivelor generale ale Programului va fi asigurată prin următoarele obiective specifice:

1. (Obiectiv general) Consolidarea rolului de autoritate în domeniul situațiilor de urgență și excepționale:

1.1. Perfecționarea legislației în domeniul situațiilor de urgență și excepționale.

2. (Obiectiv general) Eficientizarea măsurilor de prevenire a situațiilor de urgență și excepționale:

2.1. Operaționalizarea sistemului național de avertizare timpurie către anul 2025;

2.2. Consolidarea activității de comunicare și informare preventivă;

2.3. Sporirea a gradului de integrare și implicare a voluntariatului în viața comunității către anul 2025;

2.4. Creșterea calității procesului instituțional de expertiză în prevenirea situațiilor de urgență și excepționale.

3. (Obiectiv general) Modernizarea sistemului național de pregătire pentru situații de urgență și excepționale:

3.1. Dezvoltarea capacităților naționale de pregătire și instruire în situații de urgență și excepționale;

3.2. Valorificarea oportunităților de participare la instruiți/exerciții pe plan internațional;

3.3. Fortificarea capacităților grupurilor țintă (populației, autorităților administrației publice, sectorului privat, asociativ și voluntar) în gestionarea situațiilor de urgență și excepționale;

3.4. Eficientizarea activității de administrare și consolidare a capacității rezervelor de stat și de mobilizare către anul 2025.

4. (Obiectiv general) Sporirea capacității operaționale și de răspuns în situații de urgență și excepționale:

- 4.1. Crearea către anul 2025 a condițiilor de muncă de calitate înaltă pentru a stimula creșterea eficienței angajaților din domeniul situațiilor de urgență și excepționale;
- 4.2. Asigurarea condițiilor, conform normelor, pentru toate tipurile de intervenții către anul 2025;
- 4.3. Dezvoltarea capacității de furnizare a asistenței internaționale în materie de protecție civilă;
- 4.4. Sporirea rezilienței la situații care pun în pericol sănătatea oamenilor, către anul 2024.

Implementarea Programului se va realiza în două etape, în conformitate cu Planul de acțiuni privind implementarea Programului de dezvoltare sectorială în domeniul gestionării situațiilor de urgență și excepționale pentru anii 2022-2025:

- 1) etapa I – anii 2022-2023;
- 2) etapa a II-a – anii 2024-2025.

5. Fundamentarea economico-financiară

Valoarea estimativă a resurselor financiare necesare pentru implementarea Programului în perioada anilor 2022-2025 este de 1929898,0 mii lei, inclusiv 1617178,0 mii lei din bugetul de stat și 312720,0 mii lei din fondurile de asistență externă.

În conformitate cu pct.1 lit. f) din Ordinul Ministerului Finanțelor nr. 208 din 24.12.2015 „Privind Clasificarea bugetară” (anexa nr. 7), pentru implementarea Programului de prevenire și gestionare a situațiilor de urgență și excepționale pentru anii 2022-2025 resursele financiare urmează a fi acoperite de următoarele subprograme:

- Protecția civilă și apărarea împotriva incendiilor (3702);
- Managementul deșeurilor radioactive (7006);
- Politici și management al rezervelor materiale ale statului (2701);
- Rezerve materiale ale statului (2702);
- Servicii de suport în domeniul rezervelor materiale ale statului (2703);
- Carabinieri (3504).

Subsidiar, finanțarea Programului și Planului de acțiuni de implementare a acestuia va fi realizată în conformitate cu resursele financiare planificate de autoritățile administrative responsabile de realizarea obiectivelor și implementarea acțiunilor planificate și prevăzute anual în bugetul de stat.

Adițional, vor fi identificate și sursele externe de finanțare pentru realizarea integrală a activităților planificate.

- „Alinierea țărilor politicii europene de vecinătate la Mecanismul de protecție civilă și instrumentele UE prin serii de exerciții (EURO-MED-REACT)”, donator - UE, valoarea proiectului constituie 847879,0 euro / bugetul IGSU 125802,0 euro;

- „Răspunsul comun eficient în situații de urgență transfrontaliere”, în cadrul Programului Operațional Comun România - Republica Moldova 2014-2020”, perioada de implementare 2022-2023, donator - UE, valoarea proiectului este de 2619405,29 euro / bugetul IGSU 1119809,09 euro;

- „Creșterea protecției populației în situațiile de urgență cauzate de dezastre naturale în zona transfrontalieră” IPPESA, donator - UE, valoarea proiectului constituie 333333,0 euro / bugetul IGSU 200000,0 euro;

- „Îmbunătățirea timpului de reacție pentru situațiile de urgență în zona transfrontalieră prin renovarea echipamentului și infrastructurii necesare pentru instruirea și gestionarea eficientă a populației în furnizarea primului ajutor”, donator - UE, valoarea proiectului constituie 326525,0 euro / bugetul IGSU 25000,0 euro;

- „Zona de cooperare transfrontalieră România-Moldova o zonă mai sigură prin îmbunătățirea infrastructurii de operare a Serviciului Mobil de Urgență, Reanimare și Descarcerare (SMURD), creșterea nivelului de pregătire și menținerea capacității personalului de intervenție în situațiile de urgență” / Programului Operațional Comun România – Republica Moldova 2014 – 2020”, donator - UE, valoarea proiectului este de 10026409,0 euro / bugetul IGSU 2240980,0 euro;
- „Cooperarea pentru prevenirea dezastrelor și monitorizarea mediului în Bazinul Mării Negre (CO-PREVENT)”, donator - UE, valoarea proiectului constituie 839154,0 euro / bugetul IGSU 130207,0 euro;
- „Îmbunătățirea capacităților de comunicare bazate pe TIC în zona transfrontalieră a României de Nord-Est - Republica Moldova”, donator - UE, valoarea proiectului constituie 2600626,27 euro / bugetul IGSU 1500832,27 euro;
- „Îmbunătățirea echipamentului pentru stingerea incendiilor”, donator - Guvernul Japoniei, valoarea proiectului este de 10,7 milioane euro.

Realizarea unor acțiuni ale Programului ar putea genera costuri suplimentare față de cele planificate, care nu pot fi estimate la momentul elaborării Programului și urmează a fi determinate pe parcursul implementării.

Costurile estimative ale acțiunilor vor fi ajustate pe perioada implementării Planului de acțiuni, reieșind din volumele de alocații disponibile în bugetul de stat.

6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Proiectul propus spre aprobare corespunde structurii actelor emise de către autoritățile administrației publice centrale de specialitate și conține elementele componente prevăzute de tehnica legislativă.

Totodată, proiectul de hotărâre prevede modificarea sau elaborarea unor acte normative noi, conform planului de acțiuni de implementare a prezentului Program.

7. Avizarea și consultarea publică a proiectului

În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, proiectul Hotărârii Guvernului pentru aprobarea Programului de prevenire și gestionare a situațiilor de urgență și excepționale pentru anii 2022-2025 a fost plasat pe pagina web oficială a Ministerului Afacerilor Interne, în directoriul Transparența/Consultări publice/Anunțuri privind consultările publice.

Subsidiar, proiectul Programului a fost consultat prealabil cu Congresul Autorităților Locale din Moldova și Asociația Obștească „Ștefan cel Mare și Sfânt”.

La demersul Cancelariei de Stat nr. 18-23-8772 din 08.09.2022, proiectul actului normativ (**număr unic 647/MAI/2022**) a fost avizat de către următoarele autorități:

Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale;
 Ministerul Finanțelor;
 Ministerul Economiei;
 Ministerul Apărării;
 Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare;
 Ministerul Educației și Cercetării;
 Ministerul Culturii;
 Ministerul Sănătății;
 Ministerul Muncii și protecției Sociale;
 Ministerul Mediului;
 Cancelaria de Stat;

<p>Congresul Autorităților Locale din Moldova; Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică; Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației; Agenția Guvernare Electronică; Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor; Agenția Națională pentru Sănătate Publică; Agenția Proprietății Publice.</p> <p>Propunerile și obiecțiile au fost luate în considerație și operate ajustările corespunzătoare.</p>	
8. Constatările expertizei anticorupție	
În conformitate cu art. 28 alin. (2) litera a) din Legea integrității nr. 82/2017, proiectul Programului este exceptat de la expertiza anticorupție.	
9. Constatările expertizei de compatibilitate	
Nu se aplică.	
10. Constatările expertizei juridice	
Proiectul a fost supus expertizei juridice, iar recomandările au fost incluse în sinteza obiecțiilor și propunerilor (recomandărilor).	
11. Constatările altor expertize	
Nu se aplică.	

Secretar general al ministerului

Serghei DIACONU